

תצ 10- _____,
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

בבית המשפט המחוזי
בירושלים

אהרן שרון ביאלקוביץ,
ת"ז 036051753,

התובע:

באמצעות בא כוחו, עורך הדין בן ציון אדורם,
ממגדלי התאומים 2, רח' ז'בוטינסקי 35, רמת גן,
טל': 03-7527707 פקס': 03-5756629,

-נגד-

עיריית ירושלים,
רח' ככר ספרא 1 ירושלים.

הנתבעת:

מהות התביעה: כספית, הצהרתית וצו עשה;

סכום התביעה האישית: 2.4 ש"ח;

סכום התביעה הייצוגית: מוערך ב- 6,525,607 ש"ח לכל הפחות, בשקלים נומינליים.

בקשה לאישור תביעה ייצוגית

התובע מתכבד להגיש לבית המשפט הנכבד בקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית, כדלהלן:

תוכן

1. תמצית
2. מיהות הצדדים
3. רקע עובדתי
4. עילות התביעה
5. חישוב הנזק
6. התביעה הייצוגית
7. הגדרת הקבוצה
8. המסגרת הנורמטיבית לאישור התובענה כייצוגית
9. עילת תביעה אישית ותום לב המבקש
10. סיכויי התובענה.
11. הסעדים

1. תמצית

1.1. עניינה של תביעה זו הינו בכך שעל פי החלטת העירייה, המדחנים בעיר מקצים זמן חניה רק לאחר שמפקידים בהם סכום של שקל או יותר. סכום של שקל הינו שווה ערך לכ- 12 דקות

חניה¹.

- 1.2. התוצאה היא שגם אזרחים הרוצים לחנות דקה, שתי דקות, חמש דקות או שבע דקות (וכל זמן אחר פחות משתיים עשרה דקות) נאלצים לשלם עבור שתיים עשרה דקות;
- 1.3. ומאידך גיסא, אזרחים שמפקידים במדחן כל סכום הקטן משקל – הסכום הולך לאיבוד, והם אינם מקבלים תמורתו זמן חניה.
- 1.4. אין המדובר בבעיה טכנית של מדחנים (שכן המדחנים יודעים לקרוא מטבעות של עשר אגורות ולהקצות זמן חניה כנגד עשר אגורות: אדם שיפקיד שקל ועשר אגורות יקבל יותר זמן חניה מאשר חברו שהפקיד שקל), אלא בהחלטה של העירייה.
- 1.5. העולה מן האמור הוא שהעירייה עושה עושר ולא במשפט פעמיים: מי שמפקיד פחות משקל אינו מקבל זמן חניה כלל, ומי שרוצה לחנות דקה נאלץ לשלם עבור 12 דקות. אלה הדברים בקליפת אגוז.

2. מיהות הצדדים

- 2.1. הנתבעת
- 2.1.1. הנתבעת הינה עירייה, היינו – תאגיד סטטוטורי שהוקם מכח חוק הרשויות המקומיות ואשר אחד מתפקידיו הינו לספק לציבור הרחב בכלל, ולתובע בפרט, שירותי חניה באמצעות מדחנים אוטומטים (להלן: "השירותים").
- 2.1.2. שירותי חניה ברחובות העיר הם משאב ציבורי, המצוי בבעלות מדינת ישראל (באמצעות העירייה), ולעירייה יש מונופול דה פאקטו על מכירת שירותי חניה ברחובותיה.
- 2.1.3. הנתבעת פרסמה מכרז על מנת להתקשר עם חברה שתספק לה מדחנים אוטומטים. במכרז נכללו פרטים ומודלים טכניים של המדחנים האוטומטים שהיה על הזוכה במכרז לספק לנתבעת.
- 2.1.4. הזוכה במכרז סיפקה לנתבעת מדחנים אוטומטים, בהתאם למפרטים ולמודלים הטכניים אשר הוצעו על ידי הנתבעת או התקבלו על ידם במסגרת המכרז.
- 2.1.5. מצ"ב העתק (חלקי) של מסמכי מכרז מדחנים – מסומן **כנספח א'**.
- 2.1.6. התובע הינו עורך דין עצמאי ואיש עסקים המנהל קרן להשקעות הון סיכון.
- 2.1.7. משרדיו של התובע ומשרדי קרן ההשקעות מצויים שניהם בירושלים (במקומות שונים), והתובע אף גר בירושלים.
- 2.1.8. במסגרת מהלך חייו ועסקיו הרגילים, אם כן, משתמש התובע בשירותי הנתבעת – רוכש זמן חניה באמצעות מדחנים שהוצבו על ידי הנתבעת.

3. רקע עובדתי

- 3.1. מספר פעמים לא מבוטל, במהלך עבודתו ומגוריו בירושלים, נדרש התובע לחנות במקומות חניה שהחניה בהם מוסדרת על ידי מדחנים של הנתבעת.

¹ מחיר שעת חניה כיום הינו 5.2 ש"ח, ולפיכך שקל אמור לקנות כ- 12 דקות, לפי התחשיב $1.58 = 1.00/5.20 * 60$, מעוגל לדקה הקרובה.

- 3.2. המדחנים המותקנים בעיר הינם משני סוגים (המכונים על ידי העירייה באתרה הרשמי "מדחן כרטיס" ו"מדחן צג"). שני הסוגים הותקנו על ידי חברה פרטית שזכתה במכרז (ואשר מכיוון שפעלה בהתאם למכרז אינה צד לתביעה זו) בהתאם למפרטים הטכניים שסיפקה לה הנתבעת.
- 3.3. המדחנים משני הסוגים פועלים כדלהלן:
- 3.3.1. הם קוראים את כל סוגי המטבעות המצויים בשימוש בישראל.
- 3.3.2. מחיר שעת חניה הינו 5.20 ש"ח, כלומר, דקת חניה עולה 8.67 אגורות ($520/60=8.67$).
- 3.4. לפיכך אדם שמשלשל למדחן מטבע של 10 אגורות היה אמור לקבל הקצאה של דקה ותשע שניות בקירוב, אדם המשלשל 20 אגורות היה אמור לקבל הקצאה של שתי דקות ושמונה עשרה שניות, וכן הלאה. מחצית השקל היתה מזכה בחמש דקות ו-45 שניות – זמן שאפשר להספיק בו (למשל), לחנות ליד כספומט, למשוך כסף, ולנסוע.
- 3.5. דא עקא, שעל פי החלטה של עיריית ירושלים, כל האנשים האלה שיפקידו במדחן מעשר אגורות ועד תשעים אגורות, לא יקבלו ואפילו לא שניה אחת של חניה!
- 3.6. על פי החלטת עיריית ירושלים, המדחן מתחיל להקצות זמן חניה רק לאחר שהופקד בו סכום של לפחות שקל אחד, שהינו שווה ערך לכ- 11.58 דקות (או שתיים עשרה דקות במונחים של דקות שלמות).
- 3.7. לאחר שעוברים את "רף המינימום" של שקל אחד, המדחן (משני הסוגים) יודע אף יודע להתייחס לעשר אגורות, ומעבר לשקל הראשון מוסיף זמן חניה פרופורציונאלי בגין כל הוספה של מטבע של 10 אגורות – או כל מטבע אחר הקטן משקל.
- 3.8. התוצאה היא שגם אזרחים הרוצים לחנות דקה, שתי דקות, חמש דקות או שבע דקות (וכל זמן אחר פחות משתיים עשרה דקות) נאלצים לשלם עבור שתיים עשרה דקות;
- 3.9. ומאידך גיסא, אזרחים שמפקידים במדחן כל סכום הקטן משקל – הסכום הולך לאיבוד, והם אינם מקבלים תמורתו זמן חניה.
- 3.10. העולה מן האמור הוא שהעירייה עושה עושר ולא במשפט פעמיים: מי שמפקיד פחות משקל **אינו מקבל זמן חניה כלל**, ומי שרוצה לחנות דקה **נאלץ לשלם עבור 12 דקות**.
- 3.11. בכך גובה הנתבעת סכומים שלא כדין בשתי דרכים שונות (אולם שתי הדרכים האלה נובעות שתייהן מאותה החלטה אחת של העירייה כמובן – ההחלטה להגביל את המדחן כך שיקצה זמן חניה רק מעבר לשקל).
- 3.12. על המדחנים **מצויין** כי הם אינם מקצים זמן חנייה לסכום הנמוך משקל; אולם אין בכך כלום: עדיין מדובר בעשיית עושר ולא במשפט, הואיל וכאמור, **אין שום מניעה טכנית** להקצות זמן חניה בכל סכום שיוכנס למדחן, והמדובר **בהחלטה שרירותית** של העירייה.
- 3.13. זאת ועוד: המצב ההתחלתי של מדחן שאין בו שום סכום כסף הוא "00:05" (לקרוא: מינוס חמש דקות). כאשר מכניסים מטבע של עשר אגורות, הצג "מתאפס" והופך להיות "00:00". **הצג ממשיך ונשאר במצב מאופס** זה גם כאשר ממשיכים ומוסיפים מטבעות, עד וכולל סכום של 90 אגורות;
- 3.14. אבל: המדחן "סופר לאחור", במובן זה שהוא חוזר למצב של "מינוס חמש דקות" רק לאחר פרק זמן פרופורציונאלי לסכום שהוכנס למדחן!

- 3.15. ובמילים אחרות: אם שעת חניה בירושלים עולה כיום 5.20 ש"ח, אזי כל עשר אגורות הן שוות ערך לדקה אחת ו-15 שניות;
- 3.16. ולפיכך, מי שמכניס, למשל, 80 אגורות, "זכאי" כביכול ל-10 דקות חניה; ובאמת, המדחן עובר ממצב "מינוס חמש דקות" למצב אפס, ונשאר במצב הזה עשר דקות, ואז חוזר למצב "מינוס חמש דקות";
- 3.17. כלומר – הצרכן כביכול "קיבל" מהמדחן 10 דקות, אבל המדחן "לא הודיע" לצרכן על כך, כי הצג **נשאר מאופס** כל הזמן הזה (במקום שהצג יראה "10:00").
- 3.18. ההתנהלות הזו מצביעה, כביכול, על ניסיון של העירייה לאחוז במקל משני קצותיו: מצד אחד לתת, כביכול, את הזמן לצרכן החל מעשר האגורות הראשונות, אבל מצד שני לא לספר לו על כך...
- 3.19. העולה מן האמור הוא, שלא זו בלבד שהעירייה מבצעת עוולה של עשיית עושר ולא במשפט, אלא שלצורך כך העירייה מבצעת גם הטעייה של הצרכן!
- 3.20. מעשה הטעייה זה מצביע על כך שהעירייה מודעת לכך שהחלטתה אינה כדוּן, ומצביע על כך שמדובר בשרשרת פעולות מכוונות, שנועדו באופן מכוון ומודע לעשות עושר ולא במשפט על גב הצרכנים.
- 3.21. על מנת להמחיש את חוסר הנחיצות של החלטה זו מצד אחד, ואת חוסר ההגינות שלה מצד שני, יש לציין כי יש דרכים נוספות לשלם עבור חניה בירושלים: באמצעות מכשיר איזי פארק המופעל על ידי חברת איזי פארק, ובאמצעות שירות פנגו (חניה סלולארית – החיוב עבור חניה מתבצע באמצעות מכשיר הטלפון הנייד, והתשלום הוא חלק מחשבון הטלפון הנייד), המופעל על ידי חברת מילגם חניה סלולארית.
- 3.22. בשתי דרכים אלה, אדם יכול לחנות **כל פרק זמן שהוא חפץ בו** - דקה, שתי דקות, וכל פרק זמן אחר הקטן מ-12 דקות, וישלם עבור הזמן שחנה חלק פרופורציונאלי מהמחיר לשעה.
- 3.23. לא מיותר לציין ששתי הדרכים האלה (איזי פארק ופנגו) הינן תחת זיכיון של החברה למשק וכלכלה של מרכז השלטון המקומי, **ולא של עיריית ירושלים**; רוצה לומר – הגוף השני (מלבד עיריית ירושלים) שיש לו "מנדט" למכור שירותי חניה בירושלים, מכיר בכך שצריך לאפשר לרוצים בכך לחנות פרקי זמן הקצרים מ-12 דקות.
- 3.24. אם כן, עניינו הרואות: כאשר שירותי החניה נמכרים על ידי החברה למשק וכלכלה, ניתן לקנות כל פרק זמן, גם אם הוא קטן מ-12 דקות; ואילו כאשר אותם שירותים נמכרים על ידי עיריית ירושלים, לא ניתן לקנות אלא 12 דקות ומעלה!
- 3.25. עניין אחר המאיר באופן **אנלוגי** את הבעייתיות בהגבלה שהגבילה העירייה את רף המינימום לחניה (במונחי זמן וכסף) הינו עניין פעימות המונה בטלפון הסלולארי:
- 3.26. במשך כל השנים מכניסתן של החברות הסלולאריות לפעילות בארץ ועד 1.1.09 קבע הרישיון שנתן משרד התקשורת לחברות הסלולאריות כי פעימת המונה הינה 12 שניות; אולם הרישיון תוקן ונקבע בו כי מיום 1.1.09 הפעימה הינה שניה אחת.
- 3.27. בנימוקים שפרסם משרד התקשורת לתיקון נאמר כי הדבר מגביר את השקיפות ואת ההוגנות כלפי הצרכן; ועוד כתב שר התקשורת דאז²:

2 רקע אפור מסמל ציטוט. בציטוט זה, כל ההדגשות במקור.

- 3.28. תוכניות אלו אינן מטיבות עם **רובו המכריע של הציבור**. יתירה מזאת, המשרד אף סבור כי רוב הציבור אינו מודע לחסרונותיהן של תוכניות אלו. יתר על כן, לציבור אין גם כלים או מידע מספיק כדי לבדוק האם הן מתאימות להרגלי הצריכה שלו.
- 3.29. ניתן לומר כי לרובו המכריע של הציבור ייטב, ככל שיחידת החיוב תהיה נמוכה יותר.
- 3.30. כידוע, יעילות כלכלית נובעת מהתאמה מירבית בין השירות שצורך המנוי ובין התעריף עבור שירות זה, משמע – היכולת של הצרכן לשלם ביודעין עבור יחידת השירות או יחידת המוצר בו הוא מעוניין, ועבורו בלבד.
- 3.31. עיקרון זה נפגע בתוכניות המתומחרות במקטעי זמן בני דקה³.
- 3.32. הנתונים מוכיחים כי רוב מנויי תכנית הדקה משלמים עבור זמן אויר אותו לא צרכו.
- 3.33. העתק של הסעיף הרלוונטי מרישיון חברת פרטנר מצורף **כנספח ב'**;
- 3.34. העתק הסעיף הרלוונטי מרישיון חברת סלקום מצורף **כנספח ג'**;
- 3.35. העתק ההודעה המלאה לתקשורת ממנה נלקח הציטוט דלעיל מצורף **כנספח ד'**.
- 3.36. זאת ועוד: לגבי כל אותם אנשים רבים בארץ שלא התחברו לשירות פאנגו ולא רכשו מכשיר איזי פארק, הרי שבאיזורים (גאוגרפיים) רבים בשטח שיפוטה של הנתבעת, אין נקודות מכירה לכרטיסי חניה, ולכן באותם איזורים בהם אין נקודות מכירה לכרטיסי חניה המדחנים הינם האפשרות היחידה לרכוש את שירותי החניה אשר מספקת הנתבעת.
- 3.37. דבר זה גורם לכך שהצרכן נאלץ להתקשר בעסקה לרכישת זמן חניה באמצעות המדחן מחוסר ברירה ולמרות שבאמצעות המדחן הוא (הצרכן) יכול להתקשר עם העירייה אך ורק בעסקה **שתנאיה רעים מן המקובל** (ביחס לעסקאות פאנגו ואיזי פארק, למשל), ולכן התקשרות הצרכן בעסקה נעשית **תוך ניצול מצוקתו**, כמשמעות מונח זה בסעיף 3 לחוק הגנת הצרכן.

4. עילות התביעה

- 4.1. התובע יטען כי במעשיהם ומחדליהם הפרו הנתבעת חובות עשה וחובות לא תעשה שהיו מוטלות עליהן מכוח הוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א 1981 ("החוק"), כדלהלן (כל האמור בפרק זה בלשון הווה מתייחס לכל המועדים הרלוונטיים לתובענה, קרי – תקופת שבע השנים שקדמו להגשת תביעה זו, ונאמר בלשון הווה מטעמי נוחות הקריאה בלבד):
- 4.2. עשיית עושר ולא במשפט
- 4.2.1. התובע יטען כי בחלק ניכר מהשטח המוניציפאלי של הנתבעת מצויים מדחנים מהסוג נשוא התביעה, קרי – מדחנים שאינם מקצים זמן חניה בגין סכום של פחות משקל (הגם שהם קוראים מטבעות בערכים נמוכים משקל), ומאלצים את החונים לשלם עבור מינימום של שתיים עשרה דקות.

³ הדברים נכתבו על צריכת זמן אויר סלולרי, ועל מקטעי זמן בני דקה, אבל הפן העקרוני שלהם נכון באותה מידה לגבי צריכת זמן חניה, ועל מקטעי זמן בני 12 דקות:
 " יעילות כלכלית נובעת מהתאמה מירבית בין השירות שצורך המנוי ובין התעריף עבור שירות זה, משמע – היכולת של הצרכן לשלם ביודעין עבור יחידת השירות או יחידת המוצר בו הוא מעוניין, ועבורו בלבד."

...
 הנתונים מוכיחים כי רוב מנויי תכנית הדקה משלמים עבור זמן אויר אותו לא צרכו.

4.3. ניצול מצוקה

4.3.1. התובע יטען כי בחלק ניכר מהשטח המוניציפאלי של הנתבעת מצויים מדחנים מהסוג נשוא התביעה, במיקומים או בשעות בהם לא ניתן לרכוש בקלות כרטיסי חניה.

4.3.2. לפיכך אנשים שלא רכשו כרטיסי חניה מראש, ואין ברשותם חניה מסוג פאנגו או איזי פארק, יכולים לחנות אך ורק באמצעות המדחנים נשוא תביעה זו.

4.3.3. התובע יטען כי חונים אשר נאלצים לחנות באמצעות מדחנים כאמור לעיל הם חונים המתקשרים בעסקה עם העירייה מתוך "מצוקה" כמשמעות ביטוי זה בהקשרו הצרכני, כפי שפורש בע"א 3955/04, ריזל נ' בל"ל ולאומי קארד :

"...המצוקה אליה מתייחס חוק הגנת הצרכן אף אינה זהה לזו הנוכרת בס' 18 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, שכותרתו "עושק", ואינה מצמצמת עצמה לתנאים הגרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל.

בית משפט זה נדרש לאחרונה (רע"א 2616/03 ישראל כרטיס בע"מ נ' הווארד רייס ואח' (טרם פורסם) (השופט נאור)), לפרשנות עילת התביעה של "ניצול מצוקה" בחוק הבנקאות (שירות ללקוח) נשוא ענייננו. וכה נאמר (פסקה 34 לפסק הדין): "הביטוי ניצול מצוקה, כך נראה, בא לתאר מצבים קיצוניים; אחרי ככלות הכל בתי העסק לא חייבים היו בתקופה הרלבנטית לפעול באמצעות כרטיסי אשראי (השוו לעילת העושק לפי סעיף 18 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973...")."

אציין, כי בסופו של יום, בניסוחים השונים, עילות "ניצול המצוקה" כולן מקורן הרעיוני אחד ("הלוא אב אחד לכולנו", מלאכי ב', 10), על פי הרעיון המגולם בסעיף 18 לחוק החוזים (חלק כללי); אך כמובן הפרשנות צריך שתיעשה על פי תכליתו של כל חוק, ועל פי נסיבותיו של כל מקרה, וייתכנו הבדלים או ניואנסים מסוימים בהתאם למאטריה בה מדובר, ומן הסתם לא הרי בהכרח חוזה "רגיל" כהרי עמידת לקוח מול בנק, ולא הרי זו כהרי רכישה צרכנית, שבה ניתן "מירווח טענה" גדול יותר.

4.3.4. על בסיס פסק דין ריזל קבע לאחרונה בית המשפט המחוזי (כב' השופטת רות רונן) בבש"א 13928/02, שפירא נ' בזק, כי –

ה"מצוקה הצרכנית" יכולה לכלול גם מקרה בו ללקוח אין יכולת בחירה מושכלת.

4.3.5. התובע יטען כי הנתבעת מודעות לכך שהתובע ועוסקים כמותו מתקשרים עימה כתוצאה ממצוקה, וכי הן מנצלות מצוקה זו בכך שהן מכותיבות תנאי התקשרות בלתי מקובלים, בלתי סבירים ועולים על התמורה המקובלת; שהרי ראינו שמצד אחד, באמצעות ה"מתחרים", איזי פארק ופאנגו, ניתן לחנות גם פרקי זמן הקצרים משתים עשרה דקות, ומצד שני, אין במדחנים מניעה טכנית לקרוא מטבעות בערכים של פחות משקל!

4.3.6. בכך עוברות הנתבעת על האיסור של ניצול מצוקה הקבוע בסעיף 3 (ב) לחוק:

3. איסור ניצול מצוקת הצרכן (תיקון: תשמ"ח, תש"ס)

...

(ב) לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה, או בכל דרך אחרת, שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, בורותו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל

כדי לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים, או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת.

- 4.3.7. זאת ועוד: מן המפורסמות שאינן צריכות ראייה היא שבמרכזי הערים הגדולות, בכל רחבי הארץ, שוררת בשעות הפעילות העסקית מצוקת חניה קשה, ולעיתים קרובות נאלץ הנוסע ברכב לבצע מספר סיבובים סביב יעדו ולתור את כל הרחובות הסמוכים ליעדו עד אשר ימצא מקום חניה לרכבו.
- 4.3.8. במקרים כאלה, כאשר סוף סוף נמצא מקום חניה כזה, ובמצב בו המדחן אינו מאפשר לחנות פרק זמן הקצר מ- 12 דקות, נאלץ גם בעל רכב המעוניין לחנות כל פרק זמן פחות מזמן המינימום לשלשל למדחן סכום הגורם לו לרכוש יותר זמן חניה שהוא צריך באמת, ובלבד שלא יאבד את מקום החניה יקר המציאות שמצא.
- 4.3.9. התובע יטען כי גם בכך מנצלות הנתבעת את מצוקת החניה וכפועל יוצא מכך את מצוקת הצרכנים, על מנת לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים ובלתי סבירים ולשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת.
- 4.4. בכך, יטען התובע, מפרות הנתבעת בדרך אחרת ונוספת את האיסור של ניצול מצוקה הקבוע בסעיף 3 (ב) לחוק.
- 4.5. הטעייה
- 4.5.1. התובע יטען כי הכיול של המדחנים באופן כזה שהמדחן עובר ממצב "מינוס חמש דקות" למצב אפס כאשר מכניסים בו מטבעות בסכום שבין עשר לתשעים אגורות, ונשאר במצב זה עד שתם הזמן היחסי הנרכש על ידי הסכום שהוכנס, מהווה הטעייה מובהקת ומכוונת, ולפיכך הנתבעת מפרה את איסור הטעייה הקבוע בס' 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, ובפרט בס"ק (4) לו – "השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם".

5. פרק ד' – חישוב הנזק

- 5.1. הנזק לכלל ציבור הצרכנים
- 5.1.1. המודל המתמטי לחישוב הנזק לכלל ציבור הצרכנים הוא פשוט:
- 5.1.2. נתוני הגבייה של עיריית ירושלים בכל שנה ושנה הינם ידועים (לעירייה), מהווים חלק מהדו"חות הכספיים שלה, והעירייה אף עורכת דו"ח ביקורת פנימית על תהליך הגבייה.
- 5.1.3. אוכלוסיית החונים באמצעות מדחנים מתחלקת לכאלה הרוצים לחנות דקה, דקה וחצי, שתי דקות, וכן הלאה – כל פרק זמן שהוא בין שניה אחת לזמן המקסימלי, שהוא שעתיים ברוב העיר.
- 5.1.4. מאחר ומדובר באוכלוסייה גדולה (כמה מיליוני אנשים במשך כל שנה ושנה), הרי שההתפלגות של כל זמני החניה היא נורמלית סטנדרטית ("התפלגות פעמוני"), ולפיכך קל לחשב את האחוזון המצטבר של האנשים שרצו לחנות פחות משתיים עשרה דקות.
- 5.1.5. האחוזון המצטבר הנ"ל הינו 8.468%; ובמילים אחרות: 8.468% מתוך כלל ציבור

המשתמשים במדחנים של העירייה שלמו שקל מתוך הכרח, בשעה שאילו היה ניתן לשלם עבור פחות משתים עשרה דקות, הם היו משלמים הרבה פחות.

5.1.6. חישוב האחוזון המצטבר הינו חישוב פשוט שניתן לבצעו בתוכנת הגיליון האלקטרוני אקסל. תדפיס גיליון אקסל המחשב את האחוזון הנ"ל מצורף לכתב תביעה זה

כנספת ה'.

5.1.7. באומדן גס, מספר המשתמשים במדחנים במשך שבע השנים הנ"ל הוא כ- 32,100,000 איש (סך כל ההכנסות במשך שבע השנים – 154,123,923 ש"ח, מחולקות במחיר הממוצע⁴ לשעה – 4.8 ש"ח לשעה⁵).

5.1.8. לפיכך מספר חברי הקבוצה הינו כ- 2,719,000 איש (8.468% * 32,100,000).

5.1.9. נוסחת הנזק היא פשוטה:

$$P * \Sigma I * \text{Cumulative NormDist mean (Tr)}$$

כאשר:

8.468%	האחוזון המצטבר	P
154,123,923	ההכנסה הכוללת של העירייה ממדחנים בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה (ש"ח נומינליים).	ΣI
50%	האחוזון המצטבר עד ממוצע הזמן המסורב (כאשר המונח "ממוצע הזמן המסורב" משמעו - הממוצע בין כל פרקי הזמן שחברי הקבוצה רצו לחנות ולא יכלו, עקב החלטת העירייה ⁶ . אחוזון זה שווה בהגדרה 50%.	Cumulative NormDist Mean (Tr)
6,525,607		הנזק:

5.1.10. עניין "האחוזון המצטבר עד ממוצע הזמן המסורב" דורש הסבר:

5.1.11. כל חברי הקבוצה דנו רצו לחנות פחות משתים עשרה דקות, אבל נאלצו לשלם שקל, ולקבל שתיים עשרה דקות.

5.1.12. לא כל השקל הוא הפסד: הרי בכל מקרה הם היו צריכים לשלם עבור הזמן שהם בן רצו לחנות!

5.1.13. ההפסד שלהם הוא רק ההפרש בין מה שנאלצו לשלם (שקל), ובין מה שהיו צריכים לשלם אילו היה אפשר לשלם עבור פחות משתים עשרה דקות!

$$(4.4+5.2)/2=4.8$$

נכון לחלק את סך כל ההכנסות במחיר לשעה, ולא (למשל) במחיר לחצי שעה; מפני ששעה הוא זמן החניה הממוצע, כאשר זמני החניה האפשריים מתפרשים מ"אפס" (שניה אחת, שלצורך העניין תחשב כאפס), ועד 120 דקות, שהוא הזמן המירבי האפשרי לחניה ברוב שעות היום וברוב אזורי העיר. מכיוון שכאמור לעיל, זמני החניה מתפלגים נורמלית סטנדרטית, הרי שהממוצע בין ערכים רציפים המשתרעים בין 0 ל- 120 הוא 60, כלומר שעה;

ולפיכך, התשלום הממוצע הוא תשלום עבור שעה. ראובן רצה לחנות דקה, ואולף לחנות שתיים עשרה דקות; שמעון רצה לחנות דקה וחצי, לוי רצה לחנות שתי דקות, יהודה שתי דקות ורבע – כולם אולצו לחנות שתיים עשרה דקות. הממוצע של כל הזמנים האלה הוא mean (Tr).

5.1.14. אין דרך טובה יותר להסביר זאת מאשר באמצעות דוגמה :

הלקוח	רצה לחנות (דקות)	היה צריך לשלם (ש"ח) ⁷	בפועל שילם (ש"ח)	"הפסיד" (בש"ח)
ראובן	1	0.07	1.00	0.93
שמעון	2	0.15	1.00	0.85
לוי	3	0.22	1.00	0.78
יהודה	4	0.29	1.00	0.71
יששכר	5	0.37	1.00	0.63
זבולון	6	0.44	1.00	0.56
גד	7	0.51	1.00	0.49
אשר	8	0.59	1.00	0.41
דן	9	0.66	1.00	0.34
נפתלי	10	0.73	1.00	0.27
יוסף	11	0.81	1.00	0.19
בנימין	12	0.88	1.00	0.12
סך הכל		5.72	12.00	6.28
ממוצע		0.48	1.00	0.52

5.1.15. ניתן לראות מהטבלה, כי כל אחד מהלקוחות שילם שקל, אבל היה צריך לשלם (בממוצע) רק כחצי שקל, והפסיד כחצי שקל⁸

5.1.16. במילים אחרות: לא כל הסכום ששלמו חברי הקבוצה הוא הפסד – רק מחציתו.

5.1.17. האחוזון המצטבר (8.468%), כפול הכנסות העירייה בכל אחת ואחת משבע השנים האחרונות, כפול האחוזון המצטבר של הזמן הממוצע שרצו חברי הקבוצה לחנות ולא יכלו (50%) - הוא הנזק לכלל ציבור הצרכנים.

5.1.18. לצורך הערכת הנזק לתביעה זו, הכין התובע אמדן של הנזק הני"ל, כדלהלן :

5.1.19. התובע מעריך כי בשטח שיפוטה של הנתבעת מותקנים כחמשת אלפים מדחנים.

5.1.20. בשנת 1999 היו כלל הכנסות העירייה ממדחנים (על פי דו"ח ביקורת פנימית המצורף

כנסת ו' בעמ' 7 של הדו"ח, שורה שניה מלמעלה) בסך של 5,458,181 ש"ח ;

7 המחיר לשעת חניה הוא 4.4 ש"ח ; לכן אילו היה אפשר לשלם ביחידת מינימום של דקה, ולא של שתיים עשרה דקות, המחיר שהיה צריך לשלם הוא :

$$= \text{המחיר לשעה } X \frac{\text{הזמן שרצה לחנות בפועל}}{60}$$

8 למעשה, היה צריך לשלם בדיוק חצי שקל, והפסיד בדיוק חצי שקל: הסטייה נובעת מכך שהתחשיב נערך על המחיר הנוכחי -5.20 ש"ח- בשעה שבמשך תקופת התובענה הסכום השתנה מ-4.40 ש"ח ל-5.20 ש"ח, ומכאן העיוות. חישוב נכון היה צריך לחשב את הטבלה דלעיל מחדש ובנפרד עבור כל אחד מהמחירים שהיו בתוקף בתקופת התביעה, ולשקלל את התוצאות לפי פרק הזמן היחסי. במסגרת תביעה זו אין צורך להכנס למורכבות עד כדי כך: המדובר בקירוב הממחיש את התוצאה אליה שואף החישוב.

- 5.1.21. בשנת 2000 היו כלל הכנסות העירייה ממדחנים (על פי דו"ח ביקורת פנימית) בסך של 7,702,177 ש"ח;
- 5.1.22. ובשנת 2001 עד חודש אפריל (ובהנחה לטובת העירייה, שהנתון הוא עד וכולל חודש אפריל), היו כלל הכנסות העירייה ממדחנים 3,400,546 ש"ח. מכיוון שנתון זה מתייחס לשליש שנה, ובהנחה (מקלה לטובת העירייה) שבאותה שנה לא היה גידול בתוך השנה (בין שליש שני לראשון, בין שליש שלישי לשני), הרי שכלל הכנסות העירייה בשנת 2001 היו בסך של 10,201,638 ש"ח.
- 5.1.23. בהנחה שהכנסות העירייה גדלו באופן ליניארי (כלומר, באותו יחס בכל שנה ושנה), הרי שעל פי אינטרפולציה ואקסטרפולציה, הכנסות העירייה בשבע השנים שקדמו לתובענה היו כדלהלן:

<u>סך הכל הכנסות ממדחנים</u>		
<u>ש"ח ינואר 2010</u>	<u>ש"ח נומינליים</u>	<u>שנה</u>
29,132,889	29,132,889	2009
27,597,792	26,761,160	2008
26,287,332	24,389,432	2007
24,393,437	22,017,703	2006
21,702,524	19,645,975	2005
19,595,186	17,274,246	2004
17,057,551	<u>14,902,518</u>	2003
<u>165,766,711</u>	<u>154,123,923</u>	סך הכל
8.468%	8.468%	האחוזון המצטבר
14,037,125	13,051,214	סך הכל שולם על ידי הקבוצה
7,018,562.5	6,525,607	הנוק – מחצית:

- 5.1.24. תדפיס גיליון אקסל המחשב את האינטרפולציה והאקסטרפולציה הנ"ל מצורף לכתב תביעה זה כנספח ז'.
- 5.2. כאמור, המדובר באומדן, אולם אין צורך לומר כי הנתונים המדויקים אמורים להיות בידי הנתבעת, שכן על פי כללי החשבונאות המקובלים, כספי הגבייה בגין זמן החנייה נרשמים בספרי העירייה בסעיף הכנסות ממדחני חנייה (בית המשפט הנכבד מופנה לעמ' 8 שורה אחרונה, מתוך פרוטוקול ישיבת מועצה מס' 15 של עיריית חיפה, מיום 19.10.2004, המצורף כנספח ח').
- 5.3. לפיכך (ועל פי האמדן הנ"ל) סך הכל הנוק לכלל הציבור בגין עילות תובענה זו עולה לכדי סך של כ- 6,525,607 ₪, בשקלים נומינליים, שהם 7,018,562.5 ש"ח, בשקלים מתואמים ליום 1.2.10.
- 5.4. תדפיס מתוכנת עודכנית המחשב את תיאום הסכומים ליום 1.2.10 מצורף כנספח ט'.

5.5. הנזק לתובע

5.5.1. הואיל וסך כל הנזק בשקלים נומינליים הינו 6,525,607 ש"ח, ומספר חברי הקבוצה נאמד ב- 2,719,000 איש, הרי שסטטיסטית, הנזק לכל אחד מיחיד הקבוצה הינו –

$\frac{6,525,607}{2,719,000} = 2.4$

5.5.2. ולצורך תביעה זו, מוצג הנזק של התובע בערכו של הנזק הסטיטטיסטי לכל אחד מיחיד הקבוצה, היינו – 2.4 ש"ח.

6. התביעה הייצוגית

6.1. התובע יטען כי הינו זכאי שבית המשפט הנכבד יכיר בתביעתו כתביעה ייצוגית, בין היתר מחמת שיש לו עילת תביעה אישית כנגד הנתבעת, ועילת תביעה זו היא אותה עילה שיש לכל חברי הקבוצה, כפי שתוגדר להלן.

6.2. התובע יטען כי אין מקרים רבים המתאימים להתברר כתובענות ייצוגיות יותר מהמקרה דנן, שכן מדובר בתחום בו מודעות הציבור קטנה, הפגיעה בכל צרכן וצרכן מזערית אך הסכום המצרפי של הכספים שנגבים שלא כדין ושל הנזקים הנגרמים לצרכנים על ידי הנתבעת מגיעים לסכומים ניכרים, באופן שעל אף התעשרות הנתבעת מהמעשים הנטענים קיים חשש כמעט ודאי כי איש לא יעמוד על זכותו להשבת הכספים בשל עלות ההליך והייצוג אל מול הפיצוי הזעיר האפשרי בהתייחס לצרכן בודד.

6.3. לפיכך יטען התובע כי גם ריבוי הצרכנים הנפגעים מחייב בירורה של התובענה כיייצוגית, כאשר השאלה המשפטית משותפת למעשה לכל מחברי הקבוצה.

7. הגדרת הקבוצה

7.1. לצורך התובענה הייצוגית בית המשפט הנכבד מתבקש להגדיר את הקבוצה כדלהלן:

כל מי שרכש שירותי חניה באמצעות מדחנים של הנתבעת בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה, ואשר היה מעוניין לחנות פחות מ- 12 דקות.

7.2. הדרך לחשב את גודל הקבוצה ידועה: גודל הקבוצה הוא בדיוק 8.468% מכלל המשתמשים במדחנים בשבע השנים האחרונות.

7.3. מספר חברי הקבוצה ידוע **לנתבעת**, הואיל והיא יודעת כמה אנשים השתמשו במדחנים בשבע השנים האחרונות.

7.4. באומדן גס, מספר המשתמשים במדחנים במשך שבע השנים הנ"ל הוא כ- 32,100,000 איש (סך כל ההכנסות במשך שבע השנים – 154,123,923 ש"ח, מחולקות במחיר הממוצע לשעה – 4.8 ש"ח לשעה⁹).

⁹ נכון לחלק את סך כל ההכנסות במחיר לשעה, ולא (למשל) במחיר לחצי שעה; מפני ששעה הוא זמן החניה הממוצע, כאשר זמני החניה האפשריים מתפרשים מ"אפס" (שניה אחת, שלצורך העניין תחשב כאפס), ועד 120 דקות, שהוא הזמן המירבי האפשרי לחניה ברוב שעות היום וברוב אזורי העיר.

- 7.5. לפיכך מספר חברי הקבוצה הינו כ- 2,719,000 איש (32,100,000*8.468%).
- 7.6. זהות חברי הקבוצה לא תהיה ידועה לעולם, מפני שאין צורך להזדהות כדי להשתמש במדחן.
- 7.7. לחילופין מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן כל הגדרה אחרת לקבוצה, על פי שיקול דעתו.

8. המסגרת הנורמטיבית לאישור התובענה כייצוגית

- 8.1. כפי שקבע כב' השופט נ. ישעיה בתא 2036/01 מנלה אברהם נ' מפעל הפיס (להלן: "עניין מנלה"), בהסתמך על פסיקת בית המשפט העליון ברע"א 6567/97 בזק נ' גת:
 "בבואנו לבחון את השאלה האם ראויה תובענה להתברר כתובענה ייצוגית, על פי חוק הגנת הצרכן, יש לבחון, ראשית כל, את סיכויי התובענה ואת הוגנות הליך, הן כלפי התובע-התובע והן כלפי הנתבעים- המשיבים."
- 8.2. ועוד קבע כב' השופט ישעיה:
 "משעלה בידי המבקש להצביע על קיומן של עילות תביעה אישיות נגד מפעל הפיס על פי חוק הגנת הצרכן ומשהראה כי קיים סיכוי סביר לזכות בתביעתו, לכאורה לפחות, קמה לו הזכות לתבוע גם בשם "קבוצת צרכנים", אם יאשר זאת בית המשפט."
- 8.3. אם כן, בטרם יפנה המבקש לתנאים המפורטים בסעיף 35 לחוק, על המבקש להראות כי עומדת לו עילת תביעה אישית וכי קיים סיכוי סביר כי יזכה בתביעתו.

9. עילת תביעה אישית ותום לב המבקש

- 9.1. המבקש הינו תושב ירושלים, המשתמש בשירותי המדחנים של עיריית ירושלים.
- 9.2. מצורפת קבלה שהנפיק מדחן של עיריית ירושלים בגין אחת הפעמים בהן עשה המבקש שימוש במדחנים של עיריית ירושלים.
- 9.3. העובדות המבססות את עילת תביעתו האישית של המבקש מפורטות בתצהיר המבקשת המצורף לבקשה.
- 9.4. המבקש יטען כי צרך את השירותים בתום לב, במהלך החיים הרגיל שלו, דרך קבע ובמשך תקופה ארוכה, כאזרח וכתושב רגיל מן היישוב, וכי צרך אותם זמן רב קודם לכך ששם לב לעובדות המשתיתות את עילת התביעה דנן.

10. סיכויי התובענה

- 10.1. המבקש יטען כי יש בעובדות המפורטות בתובענה (אשר המבקש חזר עליהן לעיל בבקשה זו לנוחות בית המשפט הנכבד) בכדי להראות כי סיכויי התובענה הינם טובים מאד, וכי לאור העובדה כי עומדת לו עילת תביעה אישית כמפורט לעיל, הרי שמן הדין לאשר את הגשת התובענה כייצוגית בכפוף לתנאים המפורטים בחוק.
- 10.2. גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת התובענה כתובענה ייצוגית.
- 10.2.1. כמוסבר לעיל, גודל הקבוצה הפוטנציאלי, בשלב ראשוני זה בו טרם נתקבלו כל

מכיוון שכאמור לעיל, זמני החניה מתפלגים נורמלית סטנדרטית, הרי שהמוצע בין ערכים רציפים המשתרעים בין 0 ל-120 הוא 60, כלומר שעה;
 ולפיכך, התשלום הממוצע הוא תשלום עבור שעה.

- נתונים מאת הנתבעת, ועל בסיס אומדן בלבד, עומד על כמחצית מתושבי ישראל.
- 10.2.2. המבקש יטען כי בידי המשיבות מצוי מידע מדויק באשר לגודל הקבוצה ולגודל הסכומים אשר אבדו לחברי הקבוצה בשל העילות המנויות בתובענה זו.
- 10.2.3. כפי שקבע כב' השופט ישעיה בעניין מנלה :

"לאור גודלה הרב מאוד של קבוצת הצרכנים – רוכשי כרטיסי חיש גד - יהא זה אך יעיל והוגן לאפשר ניהול התדיינות אחת בין מפעל הפיס לבין כל רוכשי הכרטיסים, שאם לא כן יאלצו עשרות אלפי רוכשי כרטיסים ואולי אף יותר, המבקשים להגיש תובענות נפרדות נגד מפעל הפיס, לנהל משפטים רבים בבתי משפט שונים ברחבי הארץ כאשר השאלה המשפטית והעובדתית שתתעורר בכל התביעות תהיה זהה. ההגיונות כלפי כל הצדדים, לרבות מפעל הפיס, ואף היעילות, מחייבים ואף מצדיקים, במקרה כזה, לאפשר את בירור כל עשרות אלפי התביעות האישיות הצפויות תחת מטרייה, או קורת גג אחת של תובענה ייצוגית ובכך יחסכו הן מהמבקשים הפוטנציאלים והן ממפעל הפיס, שיאלץ לשלוח נציגים רבים מאוד מטעמו על מנת להתגונן מפני עשרות אלפי תביעות שיוגשו נגדו, זמן יקר וטרחה מיותרת."

- 10.3. התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת ביותר
- 10.3.1. המבקש יטען כי אין מקרים רבים המתאימים להתברר כתובענה ייצוגית יותר מתובענה זו; שכן יש לה שני מאפיינים ייחודיים המייחדים אותה מתביעה כספית רגילה: מצד אחד, נזקו של כל אחד מחברי הקבוצה הינו קטן, ומצד שני, ההשקעה הכספית הנדרשת לצורך עמידה על הזכות בבית המשפט היא גדולה, כך שמבחינת הצרכן הבודד, הפיצוי הצפוי ביחס להוצאות המשפטיות אינו מקיים שום יחס סביר של עלות-תועלת.
- 10.3.2. התוצאה שתתקבל, על כן, אם לא תאושר התובענה כתובענה ייצוגית היא שציבור רחב אשר נפגע באופן ממשי מהתנהלות המשיבה לא יזכה להעלות טענותיו בפני בית המשפט, וחמור מכך: המודעות לעצם הפגיעה בזכויות חברי הקבוצה תיוותר נחלתם של מעטים ממנה.
- 10.3.3. מן הראוי להדגיש כי אופי הפגיעה בצרכן בנסיבות התובענה דנן הינו צופה פני עבר ועתיד גם יחד, שכן על אף שעילות התובענה מתבססות על שירותים אשר סיפקה המשיבה בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה, הרי שהדעת נותנת כי בעקבות אישור התובענה כיייצוגית, ובהנחה כי הדין עם המבקש, תיאלץ המשיבה לספק לצרכנים מדחנים אשר בדומה למדחני חברות אחרות, יספקו קבלה לצורכי מס וישיבו עודף למשתמש, וזאת ממתן פסק הדין ואילך.
- 10.3.4. בכך יוגשמו שתי המטרות העיקריות העומדות בבסיס מוסד התובענה הייצוגית - יצירת תמריץ למבקשים ייצוגיים לעמוד על זכויותיהם של צרכנים נפגעים (העלולים בלא תמריץ זה לוותר על זכויותיהם אל מול מעוול בשל עלויות ההליך המשפטי), ובשימוש ככלי הרתעה כלפי המשיבה וחברות המספקות שירותים דומים, למען יקפידו בזכויותיהם של כלל לקוחותיהם;

10.3.5. כפי שנאמר בהצעת חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ג-2003 אשר הוגשה על ידי חבר הכנסת אופיר פינס :

"הכלי המשפטי של התובענה הייצוגית נועדה להתמודד עם מצבים בהם תאגיד גדול או רשות פוגעים בציבור גדול מאוד באופן שלכל פרט נגרם נזק נמוך יחסית אשר אינו מצדיק הגשת תביעה על ידו, אולם סך כל הנזק המצטבר לציבור הנפגעים (והרווח לפוגע) יכול להגיע למיליונים רבים. כלי התביעה הייצוגית נועד לאחד את האינטרס של הקבוצה המפוזרת לתובענה אחת על ידי תביעה באמצעות נציג.

התובענה הייצוגית משרתת לא רק את האינטרס הפרטי של ציבור הנפגעים, אלא גם אינטרס ציבורי בכך שהיא מאלצת את התאגיד או הרשות לקיים את הוראות החוק ולהימנע מלהזיק לציבור על ידי הפרות חוק קטנות אך מרובות המסתכמות בסכומים משמעותיים מאוד."

10.3.6. יפים לעניין התכלית ההרתעתית שבבסיס מוסד התובענה הייצוגית דברי כב' השופט לוי בע"א 1644/04 עיריית רמלה נ' מרכז סליקה בנקאית בע"מ ואח' :

"תכלית שלישית, שאין משקלה נופל משל קודמותיה, היא קיומו של מנגנון הרתעה ואכיפה יעיל, אשר מכוון לריסונם של גופים רבי כוח והשפעה, העלולים לעשות שימוש בכוחם זה לרעת הנזקקים לשירותיהם. רציונל זה הוא בעל משקל מיוחד שעה שמדובר בתובענות צרכניות."

10.3.7. חשיבות מוסד התובענה הייצוגית מתגברת נוכח המציאות המצערת שבה אכיפת החוקים הצרכניים אינה מספקת, כפי שעולה מדו"ח מבקר המדינה 54 לב לשנת 2003 :

"כבר בשנת 1997 התריע היועץ המשפטי של המשרד, כי "העובדה שרובה ככולה של אכיפת החוקים הצרכניים מתמקדת בעבירות קלות ושוליות יחסית, גרמה ככלל לפיחות רציני במעמדן ובתדמיתן של העבירות הצרכניות בעיני השופטים בבתי המשפט בארץ. כתוצאה מכך, במקרים רבים העונשים המוטלים כיום על ידי בתי המשפט בגין עבירות צרכניות הינם מגוחכים וחסרי כל אפקטיביות מבחינת הענישה או ההרתעה שלהם".

אף על פי כן לא עשתה הנהלת המשרד לשיפור המצב, לא הפיקה לקחים ולא השכילה להשתמש ביעילות בכלי האכיפה העומדים לרשות המשרד. רוב פעולות האכיפה ננקטות בגין עבירות קלות יחסית להוכחה, שפגיעתן קלה יחסית, והגנת הצרכן נזנחה כמעט לחלוטין."

10.3.8. ועוד נאמר בדו"ח :

"בשנת 1997 הציג היועץ המשפטי דאז של המשרד (להלן - היועץ) לפני השר דאז (נתן שרנסקי) והנהלת המשרד נייר עמדה בעניין "הגנת הצרכן בישראל - הווה וצרכים עתידיים". היועץ הדגיש, שנדרשת פעילות נמרצת בנושא זה. הוא ציין את מספרם הרב של חוקים המאפשרים לממשלה להתערב בנושאי צרכנות ומשרדי ממשלה לא מעטים המופקדים על אכיפת חוקי צרכנות; משרדים רבים רואים באכיפת חוקי צרכנות "סרח עודף" של עיסוקם העיקרי; "יתר על כן, לעיתים קרובות אף קיים ניגוד עניינים מובנה בין העיסוק העיקרי של משרדים המטפלים בסקטור מסוים

ונתונים להשפעה חזקה שלו, ובין תפקידים המשני להגן על הצרכנים של אותו סקטור"; חסרים אמצעים וכוח אדם מתאים ברשויות המפקדות על אכיפת החוקים בענייני צרכנות; בשל כל אלה אין מדיניות אכיפה כוללת שנועדה למטרות שנקבעו מראש, ולכן פעולות האכיפה ננקטות "באופן מקרי ושטחי".

10.3.9. עיננו הרואות אם כן, כי מוסד התובענה הציבורית הוא בעל חשיבות עליונה בהגנה על זכויותיהם הנרמסות של ציבור הצרכנים, וכי לא יכולה להיות מחלוקת בדבר היות התובענה הציבורית הכלי המתאים, היעיל, וההוגן ביותר לצורך טיפול בעוולות צרכניות דוגמת האמור בתובענה דנן.

10.3.10. לסיכום, הגשת התובענה דנן כייצוגית תשרת הן את קבוצת הצרכנים אשר נפגעו עד כה כתוצאה מהתנהלות המשיבה, והן את כלל ציבור הצרכנים לאור העובדה כי בעקבות פסק דין בתובענה תשכיל המשיבה לשנות את דרכה, להנהיג נהלים וגם ליישם ולבצע אותם, כך שמקרים כגון אלו נשוא התובענה לא יחזרו, וכך שלא יפגעו עוד אנשים כדרך שנפגעו המבקשים.

10.4. המבקש מייצג בדרך הולמת את ענייני הקבוצה

10.4.1. המבקש יטען כי הינו תובע ייצוגי אשר ייצג את חברי הקבוצה בדרך ראויה והולמת. שכן המבקש הינו אחד מחברי הקבוצה, עילת תביעתו זהה לעילות חברי הקבוצה, וקיימת זהות אינטרסים ברורה בינו ובין שאר חבריה.

10.5. בתביעה עולות שאלות משותפות של עובדה ומשפט

10.5.1. המבקש יטען כי התובענה מעלה שאלות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.

10.5.2. בין השאלות המהותיות המשותפות לכלל חברי הקבוצה:

10.5.3. האם המשיבה החליטה במודע לכייל את המדחנים כך שלא יקנו זמן חניה מתחת לשקל ומתחת 12 דקות, למרות שמבחינה טכנית הדבר אפשרי;

10.5.4. האם החלטה כזו התקבלה כדין, נדונה במועצת העירייה ואושרה על ידי הגורמים המשפטיים ועל ידי האורגנים המוסמכים לקבל החלטה כזו בעירייה;

10.5.5. האם כתוצאה מהחלטה זו העירייה עושה עושר ולא במשפט על חשבון תושביה ואורחי העיר;

10.5.6. האם כתוצאה מהחלטה זו העירייה מנצלת את מצוקת תושביה ואורחיה בבואם לצרוך שירותי חניה;

10.5.7. האם המשיבה החליטה במודע שהמדחנים לא יציגו זמן חניה לסכומים שבין עשר לתשעים אגורות, אלא רק יעברו ממצב "מינוס חמש דקות" למצב אפס?

10.5.8. האם החלטה זו התקבלה כדין?

10.5.9. האם כתוצאה מהחלטה זו העירייה מטעה במזיד את תושביה ואורחיה צרכני זמן החניה באמצעות מדחן?

10.5.10. האם זכאי ציבור הנפגעים לפיצוי והשבה בגין הנזקים שנגרמו להם כתוצאה מהתנהלות המשיבה;

- 10.5.11. מהו אופן הפיצוי הראוי בהתחשב במרכיבי הנוק השונים ובהגדרת הקבוצה, כפי שפורטו בתובענה.
- 10.5.12. המבקש יטען כי אין חולק כי השאלות המהותיות העולות מכתב התביעה **משותפות לכלל חברי הקבוצה**, וככאלה הרי שהן ראויות להתברר במסגרת תובענה ייצוגית.

הסעדים:

- 10.6. בהתאם יתבקש ביהמ"ש הנכבד להורות לנתבעת להתייצב לדין וליתן כנגדה את הסעדים כדלהלן:
- 10.7. להצהיר –
- 10.7.1. כי הנתבעת עשתה עושר ולא במשפט על חשבון ציבור החונים, נצלה את מצוקתם של חברי הקבוצה, והטעתה אותם במזיד;
- 10.7.2. כי התובע וחברי הקבוצה זכאים לקבל סעדי השבה, פיצוי בגין נזקייהם וכן פיצוי בגין עוגמת נפש.
- 10.8. להורות לנתבעת –
- 10.8.1. לבדוק ביחד למפרע בצו לגילוי חשבונות את סכום כלל הסכומים שנתקבלו בידיה שלא כדין עקב כיוול המדחנים באופן המתואר;
- 10.8.2. להורות לנתבעת לחדול מעתה ואילך משיטה זו, ולכיל את כל המדחנים כך שיעניקו זמן חניה לציבור החונים החל מהמטבע הראשון של עשר אגורות, כפי שנהוג בשירותי פאנגו ואיזי פארק;
- 10.8.3. להשיב או לפצות ביחד ולחוד את ציבור החונים בשבע השנים האחרונות באופן שעליו יורה בית המשפט;
- 10.8.4. לפצות את הציבור הנפגע בגין עוגמת הנפש, חוסר אמון ואובדן בטחון בהתנהלות ה(לא) חוקית של הנתבעת, שנגרמה לו מהעוולות שביצעה הנתבעת כמפורט לעיל.
- 10.8.5. כן יתבקש ביהמ"ש הנכבד להשית על הנתבעת את הוצאות התובע בהליך זה, לרבות שכ"ט עו"ד אשר ייקבע על ידי בית המשפט הנכבד, בתוספת מע"מ בשיעורו כדין במועד התשלום בפועל, והכל בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום החלטה ועד יום התשלום בפועל.

בן-ציון אדורס, עו"ד

בן ציון אדורס, עו"ד,
ב"כ התובע

תצהיר

אני, אהרן שרון ביאלקוביץ, ת"ז מס' 025268095, לאחר שהוזהרתי כדין, מצהיר בזאת כדלהלן:

1. תמצית

- 1.1. עניינה של תביעה זו הינו בכך שעל פי החלטת העירייה, המדחנים בעיר מקצים זמן חניה רק לאחר שמפקידים בהם סכום של שקל או יותר. סכום של שקל הינו שווה ערך לכ- 12 דקות חניה¹.
- 1.2. התוצאה היא שגם אזרחים הרוצים לחנות דקה, שתי דקות, חמש דקות או שבע דקות (וכל זמן אחר פחות משתיים עשרה דקות) נאלצים לשלם עבור שתיים עשרה דקות;
- 1.3. ומאידך גיסא, אזרחים שמפקידים במדחן כל סכום הקטן משקל – הסכום הולך לאיבוד, והם אינם מקבלים תמורתו זמן חניה.
- 1.4. אין המדובר בבעיה טכנית של מדחנים (שכן המדחנים יודעים לקרוא מטבעות של עשר אגורות ולהקצות זמן חניה כנגד עשר אגורות: אדם שיפקיד שקל ועשר אגורות יקבל יותר זמן חניה מאשר חברו שהפקיד שקל), אלא בהחלטה של העירייה.
- 1.5. העולה מן האמור הוא שהעירייה עושה עושר ולא במשפט פעמיים: מי שמפקיד פחות משקל אינו מקבל זמן חניה כלל, ומי שרוצה לחנות דקה נאלץ לשלם עבור 12 דקות. אלה הדברים בקליפת אגוז.

2. מיהות הצדדים

- 2.1. הנתבעת
  - 2.1.1. הנתבעת הינה עירייה, היינו – תאגיד סטטוטורי שהוקם מכח חוק הרשויות המקומיות ואשר אחד מתפקידיו הינו לספק לציבור הרחב בכלל, ולתובע בפרט, שירותי חניה באמצעות מדחנים אוטומטיים (להלן: "השירותים").
  - 2.1.2. שירותי חניה ברחובות העיר הם משאב ציבורי, המצוי בבעלות מדינת ישראל (באמצעות העירייה), ולעירייה יש מונופול דה פאקטו על מכירת שירותי חניה ברחובותיה.
  - 2.1.3. הנתבעת פרסמה מכרז על מנת להתקשר עם חברה שתספק לה מדחנים אוטומטיים. במכרז נכללו פרטים ומודלים טכניים של המדחנים האוטומטיים שהיה על הזוכה במכרז לספק לנתבעת.
  - 2.1.4. הזוכה במכרז סיפקה לנתבעת מדחנים אוטומטיים, בהתאם למפרטים ולמודלים הטכניים אשר הוצעו על ידי הנתבעת או התקבלו על ידם במסגרת המכרז.
  - 2.1.5. מצ"ב העתק (חלקי) של מסמכי מכרז מדחנים – מסומן כנספח א'.
  - 2.1.6. התובע הינו עורך דין עצמאי ואיש עסקים המנהל קרן להשקעות הון סיכון.
  - 2.1.7. משרדיו של התובע ומשרדי קרן ההשקעות מצויים שניהם בירושלים (במקומות שונים), והתובע אף גר בירושלים.

¹ מחיר שעת חניה כיום הינו 5.2 ש"ח, ולפיכך שקל אמור לקנות כ- 12 דקות, לפי התחשיב $11.58 = 1.00/5.20 * 60$, מעוגל לדקה הקרובה.

של

- 2.1.8. במסגרת מהלך חייו ועסקיו הרגילים, אם כן, משתמש התובע בשירותי הנתבעת – רוכש זמן חניה באמצעות מדחנים שהוצבו על ידי הנתבעת.

3. רקע עובדתי

- 3.1. מספר פעמים לא מבוטל, במהלך עבודתי ומגורי בירושלים, נדרשתי לחנות במקומות חניה שהחניה בהם מוסדרת על ידי מדחנים של הנתבעת.
- 3.2. המדחנים המותקנים בעיר הינם משני סוגים (המכונים על ידי העירייה באתרה הרשמי "מדחן כרטיסי" ו"מדחן צג"). שני הסוגים הותקנו על ידי חברה פרטית שזכתה במכרז (ואשר מכיוון שפעלה בהתאם למכרז אינה צד לתביעה זו) בהתאם למפרטים הטכניים שסיפקה לה הנתבעת.
- 3.3. המדחנים משני הסוגים פועלים כדלהלן:
- 3.3.1. הם קוראים את כל סוגי המטבעות המצויים בשימוש בישראל.
- 3.3.2. מחיר שעת חניה הינו 5.20 ש"ח, כלומר, דקת חניה עולה 8.67 אגורות ($520/60=8.67$).
- 3.4. לפיכך אדם שמשלשל למדחן מטבע של 10 אגורות היה אמור לקבל הקצאה של דקה ותשע שניות בקירוב, אדם המשלשל 20 אגורות היה אמור לקבל הקצאה של שתי דקות ושמונה עשרה שניות, וכן הלאה. מחצית השקל היתה מזכה בחמש דקות ו-45 שניות – זמן שאפשר להספיק בו (למשל), לחנות ליד כספומט, למשוך כסף, ולנסוע.
- 3.5. דא עקא, שעל פי החלטה של עיריית ירושלים, כל האנשים האלה שיפקידו במדחן מעשר אגורות ועד תשעים אגורות, לא יקבלו ואפילו לא שניה אחת של חניה!
- 3.6. על פי החלטת עיריית ירושלים, המדחן מתחיל להקצות זמן חניה רק לאחר שהופקד בו סכום של לפחות שקל אחד, שהינו שווה ערך לכ- 11.58 דקות (או שתיים עשרה דקות במונחים של דקות שלמות).
- 3.7. לאחר שעוברים את "רף המינימום" של שקל אחד, המדחן (משני הסוגים) יודע אף יודע להתייחס לעשר אגורות, ומעבר לשקל הראשון מוסיף זמן חניה פרופורציונאלי בגין כל הוספה של מטבע של 10 אגורות – או כל מטבע אחר הקטן משקל.
- 3.8. התוצאה היא שגם אזרחים הרוצים לחנות דקה, שתי דקות, חמש דקות או שבע דקות (וכל זמן אחר פחות משתיים עשרה דקות) נאלצים לשלם עבור שתיים עשרה דקות;
- 3.9. ומאידך גיסא, אזרחים שמפקידים במדחן כל סכום הקטן משקל – הסכום הולך לאיבוד, והם אינם מקבלים תמורתו זמן חניה.
- 3.10. העולה מן האמור הוא שהעירייה עושה עושר ולא במשפט פעמיים: מי שמפקיד פחות משקל אינו מקבל זמן חניה כלל, ומי שרוצה לחנות דקה נאלץ לשלם עבור 12 דקות.
- 3.11. בכך גובה הנתבעת סכומים שלא כדין בשתי דרכים שונות (אולם שתי הדרכים האלה נובעות שתייהן מאותה החלטה אחת של העירייה כמובן – ההחלטה להגביל את המדחן כך שיקצה זמן חניה רק מעבר לשקל).
- 3.12. על המדחנים מצויין כי הם אינם מקצים זמן חנייה לסכום הנמוך משקל; אולם אין בכך כלום: עדיין מדובר בעשיית עושר ולא במשפט, הואיל וכאמור, אין שום מניעה טכנית להקצות זמן חניה בכל סכום שיוכנס למדחן, והמדובר בהחלטה שרירותית של העירייה.

- 3.13. זאת ועוד: המצב ההתחלתי של מדחן שאין בו שום סכום כסף הוא "05:00-" (לקרוא: מינוס חמש דקות). כאשר מכניסים מטבע של עשר אגורות, הצג "מתאפס" והופך להיות "00:00".
הצג ממשיך ונשאר במצב מאופס זה גם כאשר ממשיכים ומוסיפים מטבעות, עד וכולל סכום של 90 אגורות;
- 3.14. אבל: המדחן "סופר לאחור", במובן זה שהוא חוזר למצב של "מינוס חמש דקות" רק לאחר פרק זמן פרופורציונאלי לסכום שהוכנס למדחן!
- 3.15. ובמילים אחרות: אם שעת חניה בירושלים עולה כיום 5.20 ש"ח, אזי כל עשר אגורות הן שוות ערך לדקה אחת ו-15 שניות;
- 3.16. ולפיכך, מי שמכניס, למשל, 80 אגורות, "זכאיי" כביכול ל-10 דקות חניה; ובאמת, המדחן עובר מצב "מינוס חמש דקות" למצב אפס, ונשאר במצב הזה עשר דקות, ואז חוזר למצב "מינוס חמש דקות";
- 3.17. כלומר – הצרכן כביכול "קיבל" מהמדחן 10 דקות, אבל המדחן "לא הודיע" לצרכן על כך, כי הצג נשאר מאופס כל הזמן הזה (במקום שהצג יראה "10:00").
- 3.18. ההתנהלות הזו מצביעה, כביכול, על ניסיון של העירייה לאחוז במקל משני קצותיו: מצד אחד לתת, כביכול, את הזמן לצרכן החל מעשר האגורות הראשונות, אבל מצד שני לא לספר לו על כך...
- 3.19. העולה מן האמור הוא, שלא זו בלבד שהעירייה מבצעת עוולה של עשיית עושר ולא במשפט, אלא שלצורך כך העירייה מבצעת גם הטעייה של הצרכן!
- 3.20. מעשה הטעייה זה מצביע על כך שהעירייה מודעת לכך שהחלטתה אינה כדוין, ומצביע על כך שמדובר בשרשרת פעולות מכוונות, שנועדו באופן מכוון ומודע לעשות עושר ולא במשפט על גב הצרכנים.
- 3.21. על מנת להמחיש את חוסר הנחיצות של החלטה זו מצד אחד, ואת חוסר ההגינות שלה מצד שני, יש לציין כי יש דרכים נוספות לשלם עבור חניה בירושלים: באמצעות מכשיר איזי פארק המופעל על ידי חברת איזי פארק, ובאמצעות שירות פגנו (חניה סלולארית – החיוב עבור חניה מתבצע באמצעות מכשיר הטלפון הנייד, והתשלום הוא חלק מחשבון הטלפון הנייד), המופעל על ידי חברת מילגם חניה סלולארית.
- 3.22. בשתי דרכים אלה, אדם יכול לחנות כל פרק זמן שהוא חפץ בו - דקה, שתי דקות, וכל פרק זמן אחר הקטן מ-12 דקות, וישלם עבור הזמן שחנה חלק פרופורציונאלי מהמחיר לשעה.
- 3.23. לא מיותר לציין ששתי הדרכים האלה (איזי פארק ופגנו) הינן תחת זיכיון של החברה למשק וכלכלה של מרכז השלטון המקומי, ולא של עיריית ירושלים; רוצה לומר – הגוף השני (מלבד עיריית ירושלים) שיש לו "מנדט" למכור שירותי חניה בירושלים, מכיר בכך שצריך לאפשר לרוצים בכך לחנות פרקי זמן הקצרים מ-12 דקות.
- 3.24. אם כן, עינינו הרואות: כאשר שירותי החניה נמכרים על ידי החברה למשק וכלכלה, ניתן לקנות כל פרק זמן, גם אם הוא קטן מ-12 דקות; ואילו כאשר אותם שירותים נמכרים על ידי עיריית ירושלים, לא ניתן לקנות אלא 12 דקות ומעלה!
- 3.25. עניין אחר המאיר באופן אנלוגי את הבעייתיות בהגבלה שהגבילה העירייה את רף המינימום לחניה (במונחי זמן וכסף) הינו עניין פעימות המונה בטלפון הסלולארי:
- 3.26. במשך כל השנים מכניסתן של החברות הסלולאריות לפעילות בארץ ועד 1.1.09 קבע הרישיון

- שנתן משרד התקשורת לחברות הסלולאריות כי פעימת המונה הינה 12 שניות; אולם הרישיון תוקן ונקבע בו כי מיום 1.1.09 הפעימה הינה שניה אחת.
- 3.27. בנימוקים שפרסם משרד התקשורת לתיקון נאמר כי הדבר מגביר את השקיפות ואת ההוגנות כלפי הצרכן; ועוד כתב שר התקשורת דאז²:
- תוכניות אלו אינן מטיבות עם רובו המכריע של הציבור. יתירה מזאת, המשרד אף סבור כי רוב הציבור אינו מודע לחסרונותיהן של תוכניות אלו. יתר על כן, לציבור אין גם כלים או מידע מספיק כדי לבדוק האם הן מתאימות להרגלי הצריכה שלו.
- ניתן לומר כי לרובו המכריע של הציבור ייטב, ככל שיחידת החיוב תהיה נמוכה יותר.
- כידוע, יעילות כלכלית נובעת מהתאמה מירבית בין השירות שצורך המני ובין התעריף עבור שירות זה, משמע – היכולת של הצרכן לשלם ביודעין עבור יחידת השירות או יחידת המוצר בו הוא מעוניין, ועבורו בלבד.
- עיקרון זה נפגע בתוכניות המתומחרות במקטעי זמן בני דקה³.
- הנתונים מוכיחים כי רוב מנויי תכנית הדקה משלמים עבור זמן אויר אותו לא צרכו.
- 3.28. זאת ועוד: לגבי כל אותם אנשים רבים בארץ שלא התחברו לשירות פאנגו ולא רכשו מכשיר איזי פארק, הרי שבאיזורים (גאוגרפיים) רבים בשטח שיפוטה של הנתבעת, אין נקודות מכירה לכרטיסי חניה, ולכן באותם איזורים בהם אין נקודות מכירה לכרטיסי חניה המדחנים הינם האפשרות היחידה לרכוש את שירותי החניה אשר מספקת הנתבעת.
- 3.29. דבר זה גורם לכך שהצרכן נאלץ להתקשר בעסקה לרכישת זמן חניה באמצעות המדחן מחוסר ברירה ולמרות שבאמצעות המדחן הוא (הצרכן) יכול להתקשר עם הערייה אך ורק בעסקה שתנאיה רעים מן המקובל (ביחס לעסקאות פאנגו ואיזי פארק, למשל), ולכן התקשורת הצרכן בעסקה נעשית תוך ניצול מצוקתו, כמשמעות מונח זה בסעיף 3 לחוק הגנת הצרכן.

4. עילות התביעה

- 4.1. אני טוען כי במעשיהם ומהדליהם הפרו הנתבעת חובות עשה וחובות לא תעשה שהיו מוטלות עליהן מכוח הוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א 1981 ("החוק"), כדלהלן (כל האמור בפרק זה בלשון הווה מתייחס לכל המועדים הרלוונטיים לתובענה, קרי – תקופת שבע השנים שקדמו להגשת תביעה זו, ונאמר בלשון הווה מטעמי נוחות הקריאה בלבד):
- 4.2. עשיית עושר ולא במשפט
- 4.2.1. אני טוען כי בחלק ניכר מהשטח המוניציפאלי של הנתבעת מצויים מדחנים מהסוג נשוא התביעה, קרי – מדחנים שאינם מקצים זמן חניה בגין סכום של פחות משקל (הגם שהם קוראים מטבעות בערכים נמוכים משקל), ומאלצים את החונים לשלם

² רקע אפור מסמל ציטוט. בציטוט זה, כל ההדגשות במקור.

³ הדברים נכתבו על צריכת זמן אויר סלולרי, ועל מקטעי זמן בני דקה, אבל הפן העקרוני שלהם נכון באותה מידה לגבי צריכת זמן חניה, ועל מקטעי זמן בני 12 דקות:

" יעילות כלכלית נובעת מהתאמה מירבית בין השירות שצורך המני ובין התעריף עבור שירות זה, משמע – היכולת של הצרכן לשלם ביודעין עבור יחידת השירות או יחידת המוצר בו הוא מעוניין, ועבורו בלבד.

...
הנתונים מוכיחים כי רוב מנויי תכנית הדקה משלמים עבור זמן אויר אותו לא צרכו.

nl

עבור מינימום של שתיים עשרה דקות.

4.3 ניצול מצוקה

- 4.3.1 אני טוען כי בחלק ניכר מהשטח המוניציפאלי של הנתבעת מצויים מדחנים מהסוג נשוא התביעה, במיקומים או בשעות בהם לא ניתן לרכוש בקלות כרטיסי חניה.
- 4.3.2 לפיכך אנשים שלא רכשו כרטיסי חניה מראש, ואין ברשותם חניה מסוג פאננו או איזי פארק, יכולים לחנות אך ורק באמצעות המדחנים נשוא תביעה זו.
- 4.3.3 אני טוען כי חונים אשר נאלצים לחנות באמצעות מדחנים כאמור לעיל הם חונים המתקשרים בעסקה עם העירייה מתוך "מצוקה".
- 4.3.4 אני טוען כי הנתבעת מודעות לכך שהתובע ועוסקים כמותו מתקשרים עימה כתוצאה ממצוקה, וכי הן מנצלות מצוקה זו בכך שהן מכתיבות תנאי התקשרות בלתי מקובלים, בלתי סבירים ועולים על התמורה המקובלת; שהרי ראינו שמצד אחד, באמצעות ה"מתחרים", איזי פארק ופאננו, ניתן לחנות גם פרקי זמן הקצרים משתיים עשרה דקות, ומצד שני, אין במדחנים מניעה טכנית לקרוא מטבעות בערכים של פחות משקל!
- 4.3.5 זאת ועוד: מן המפורסמות שאינן צריכות ראיה היא שבמרכזי הערים הגדולות, בכל רחבי הארץ, שוררת בשעות הפעילות העסקית מצוקת חניה קשה, ולעיתים קרובות נאלץ הנוסע ברכב לבצע מספר סיבובים סביב יעדו ולתור את כל הרחובות הסמוכים ליעדו עד אשר ימצא מקום חניה לרכבו.
- 4.3.6 במקרים כאלה, כאשר סוף סוף נמצא מקום חניה כזה, ובמצב בו המדחן אינו מאפשר לחנות פרק זמן הקצר מ- 12 דקות, נאלץ גם בעל רכב המעוניין לחנות כל פרק זמן פחות מזמן המינימום לשלשל למדחן סכום הגורם לו לרכוש יותר זמן חניה שהוא צריך באמת, ובלבד שלא יאבד את מקום החניה יקר המציאות שמצא.
- 4.3.7 אני טוען כי גם בכך מנצלות הנתבעת את מצוקת החניה וכפועל יוצא מכך את מצוקת הצרכנים, על מנת לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים ובלתי סבירים ולשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת.

4.4 הטעייה

- 4.4.1 אני טוען כי הכיול של המדחנים באופן כזה שהמדחן עובר ממצב "מינוס חמש דקות" למצב אפס כאשר מכניסים בו מטבעות בסכום שבין עשר לתשעים אגורות, ונשאר במצב זה עד שתם הזמן היחסי הנרכש על ידי הסכום שהוכנס, מהווה הטעייה מובהקת ומכוונת, וכי לפיכך העירייה מפרה את איסור הטעייה הקבוע בס' 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, ובפרט בס"ק (4) לו – "השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם".

5. פרק ד' – חישוב הנזק

- 5.1 החישובים, כפי שנערכו מטעמי ועבורי וכפי שהוסברו לי, הם כדלהלן:
- 5.2 הנזק לכלל ציבור הצרכנים

בשם תובענה ייצוגית/ תובענה ייצוגית נגד העירייה.

- 5.2.1 המודל המתמטי לחישוב הטק לכלל ציבור הצרכנים הוא פשוט :
  - 5.2.2 נתוני הגבייה של עיריית ירושלים בכל שנה ושנה הינם ידועים (לעירייה), מהווים חלק מהדו"חות הכספיים שלה, והעירייה אף עורכת דו"ח ביקורת פנימית על תהליך הגבייה.
  - 5.2.3 אוכלוסיית החונים באמצעות מדחנים מתחלקת לכאלה הרוצים לחנות דקה, דקה וחצי, שתי דקות, וכן הלאה - כל פרק זמן שהוא בין שניה אחת לזמן המקסימלי, שהוא שעתיים ברוב העיר.
  - 5.2.4 מאחר ומדובר באוכלוסייה גדולה (כמה מיליוני אנשים במשך כל שנה ושנה), הרי שההתפלגות של כל זמני החניה היא נורמלית סטנדרטית ("התפלגות פעמוני"), ולפיכך קל לחשב את האחוזון המצטבר של האנשים שרצו לחנות פחות משתים עשרה דקות.
  - 5.2.5 האחוזון המצטבר הנייל הינו 8.468%; ובמילים אחרות: 8.468% מתוך כלל ציבור המשתמשים במדחנים של העירייה שלמו שקל מתוך הכרח, בשעה שאילו היה ניתן לשלם עבור פחות משתים עשרה דקות, הם היו משלמים הרבה פחות.
  - 5.2.6 חישוב האחוזון המצטבר הינו חישוב פשוט שניתן לבצעו בתוכנת הגיליון האלקטרוני אקסל. תדפיס גיליון אקסל המחשב את האחוזון הנייל מצורף לכתב תביעה זה
- כנספח ג'**
- 5.2.7 באומדן גס, מספר המשתמשים במדחנים במשך שבע השנים הנייל הוא כ- 32,100,000 איש (סך כל ההכנסות במשך שבע השנים - 154,123,923 ש"ח, מחולקות במחיר הממוצע⁴ לשעה - 4.8 ש"ח לשעה⁵).
  - 5.2.8 לפיכך מספר חברי הקבוצה הינו כ- 2,719,000 איש (8.468% * 32,100,000).
  - 5.2.9 נוסחת הטק היא פשוטה :

$$P * \Sigma I * \text{Cumulative NormDist mean (Tr)}$$

כאשר :

8.468%	האחוזון המצטבר	P
154,123,923	ההכנסה הכוללת של העירייה ממדחנים בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה (ש"ח נומינליים).	ΣI
50%	האחוזון המצטבר עד ממוצע הזמן המסורב (כאשר המונח "ממוצע הזמן המסורב" משמעו - הממוצע בין כל פרקי הזמן שחברי הקבוצה רצו לחנות ולא יכלו, עקב החלטת העירייה ⁶ . אחוזון זה שווה בהגדרה 50%.	Cumulative NormDist Mean (Tr)
6,525,607		הטק :

$$(4.4+5.2)/2=4.8$$

4 נכון לחלק את סך כל ההכנסות במחיר לשעה, ולא ולמשל במחיר לחצי שעה;
 5 מפני ששעה הוא זמן החניה הממוצע, כאשר זמני החניה האפשריים מתפרשים מ"אפס" (שניה אחת, שלצורך העניין תחשב כאפס), ועד 120 דקות, שהוא הזמן המירבי האפשרי לחניה ברוב שעות היום וברוב אזורי העיר.
 מכיוון שבאמור לעיל, זמני החניה מתפלגים נורמלית סטנדרטית, הרי שהממוצע בין ערכים רציפים המשתרעים בין 0 ל-120 הוא 60, כלומר שעה;
 ולפיכך, התשלום הממוצע הוא תשלום עבור שעה.
 6 ראובן רצה לחנות דקה, ואולף לחנות שתיים עשרה דקות; שמעון רצה לחנות דקה וחצי, לוי רצה לחנות שתי דקות, יהודה שתי דקות ורבע - כולם אולצו לחנות שתיים עשרה דקות. הממוצע של כל הזמנים האלה הוא mean (Tr).

me

- 5.2.10 עניין "האחוזון המצטבר עד ממוצע הזמן המסורב" דורש הסבר :
- 5.2.11 כל חברי הקבוצה דנו רצו לחנות פחות משתים עשרה דקות, אבל נאלצו לשלם שקל, ולקבל שתיים עשרה דקות.
- 5.2.12 לא כל השקל הוא הפסד : הרי בכל מקרה הם היו צריכים לשלם עבור הזמן שהם בן רצו לחנות!
- 5.2.13 ההפסד שלהם הוא רק ההפרש בין מה שנאלצו לשלם (שקל), ובין מה שהיו צריכים לשלם אילו היה אפשר לשלם עבור פחות משתים עשרה דקות:
- 5.2.14 אין דרך טובה יותר להסביר זאת מאשר באמצעות דוגמה :

הלקוח	רצה לחנות (דקות)	היה צריך לשלם (ש"ח) ⁷	בפועל שילם (ש"ח)	"הפסדי" (בש"ח)
ראובן	1	0.07	1.00	0.93
שמעון	2	0.15	1.00	0.85
לוי	3	0.22	1.00	0.78
יהודה	4	0.29	1.00	0.71
יששכר	5	0.37	1.00	0.63
זבולון	6	0.44	1.00	0.56
גד	7	0.51	1.00	0.49
אשר	8	0.59	1.00	0.41
דן	9	0.66	1.00	0.34
נפתלי	10	0.73	1.00	0.27
יוסף	11	0.81	1.00	0.19
בנימין	12	0.88	1.00	0.12
סך הכל		5.72	12.00	6.28
ממוצע		0.48	1.00	0.52

- 5.2.15 ניתן לראות מהטבלה, כי כל אחד מהלקוחות שילם שקל, אבל היה צריך לשלם (בממוצע) רק כחצי שקל, והפסיד כחצי שקל⁸

7 המחיר לשעת תניה הוא 4.4 ש"ח, לכן אילו היה אפשר לשלם ביחידת מינימום של דקה, ולא של שתיים עשרה דקות, המחיר שהיה צריך לשלם הוא:

$$= \text{המחיר לשעה } X \frac{\text{הזמן שרצה לחנות בפועל}}{60}$$

8 למעשה, היה צריך לשלם בדיוק חצי שקל, והפסיד בדיוק חצי שקל: הטסייה נובעת מכך שהתחשיב נערך על המחיר הנוכחי - 5.20 ש"ח - בשעה שבמשך תקופת התובענה הסכום השתנה מ- 4.40 ש"ח ל- 5.20 ש"ח, ומכאן העיוות. חישוב נכון היה צריך לחשב את הטבלה דלעיל מחדש ובנפרד עבור כל אחד מהמחירים שהיו בתוקף בתקופת התביעה, ולשקלל את התוצאות לפי פרק הזמן היחסי. במסגרת תביעה זו אין צורך להכנס למורכבות עד כדי כך: המדובר בקירוב הממחיש את התוצאה אליה שואף החישוב.

גיל

- 5.2.16 במילים אחרות: לא כל הסכום ששלמו חברי הקבוצה הוא הפסד – רק מחציתו.
- 5.2.17 האחוזון המצטבר (8.468%), כפול הכנסות העירייה בכל אחת ואחת משבע השנים האחרונות, כפול האחוזון המצטבר של הזמן הממוצע שרצו חברי הקבוצה לחנות ולא יכלו (50%) - הוא הנוק לכלל ציבור הצרכנים.
- 5.2.18 לצורך הערכת הטק לתביעה זו, הכין התובע אמדן של הטק הנייל, כדלהלן:
- 5.2.19 התובע מעריך כי בשטח שיפוטה של הנתבעת מותקנים כחמשת אלפים מדחנים.
- 5.2.20 בשנת 1999 היו כלל הכנסות העירייה ממדחנים (על פי דו"ח ביקורת פנימית של העירייה) בסך של 5,458,181 ש"ח;
- 5.2.21 בשנת 2000 היו כלל הכנסות העירייה ממדחנים (על פי דו"ח ביקורת פנימית) בסך של 7,702,177 ש"ח;
- 5.2.22 ובשנת 2001 עד חודש אפריל (ובהנחה לטובת העירייה, שהנתון הוא עד וכולל חודש אפריל), היו כלל הכנסות העירייה ממדחנים 3,400,546 ש"ח. מכיוון שנתון זה מתייחס לשליש שנה, ובהנחה (מקלה לטובת העירייה) שבאותה שנה לא היה גידול בתוך השנה (בין שליש שני לראשון, בין שליש שלישי לשני), הרי שכלל הכנסות העירייה בשנת 2001 היו בסך של 10,201,638 ש"ח.
- 5.2.23 בהנחה שהכנסות העירייה גדלו באופן ליניארי (כלומר, באותו יחס בכל שנה ושנה), הרי שעל פי אינטרפולציה ואקסטרפולציה, הכנסות העירייה בשבע השנים שקדמו לתובענה היו כדלהלן:

סך הכל הכנסות ממדחנים		
ש"ח נומינליים	ש"ח ינואר 2010	שנה
29,132,889	29,132,889	2009
26,761,160	27,597,792	2008
24,389,432	26,287,332	2007
22,017,703	24,393,437	2006
19,645,975	21,702,524	2005
17,274,246	19,595,186	2004
14,902,518	17,057,551	2003
154,123,923	165,766,711	סך הכל
8.468%	8.468%	האחוזון המצטבר
13,051,214	14,037,125	סך הכל שולם על ידי הקבוצה
6,525,607	7,018,562.5	הניק - מחצית:

- 5.3 כאמור, המדובר באומדן, אולם אין צורך לומר כי הנתונים המדויקים אמורים להיות בדי הנתבעת, שכן על פי כללי החשבונאות המקובלים, כספי הגבייה בגין זמן החנייה נרשמים בספרי העירייה בסעיף הכנסות ממדחני חנייה (מתוך פרוטוקול ישיבת מועצה מס' 15 של עיריית חיפה, מיום 19.10.2004).

5.4 לפיכך (ועל פי האמדן הנייל) סך הכל הנוק לכלל הציבור בגין עילות תובענה זו עולה לכדי סך של כ- 6,525,607 ₪, בשקלים נומינליים, שהם 7,018,562.5 ש"ח, בשקלים מתואמים ליום 1.2.10.

5.5 הנוק לתובע

5.5.1 הואיל וסך כל הנוק בשקלים נומינליים הינו 6,525,607 ש"ח, ומספר חברי הקבוצה נאמד ב- 2,719,000 איש, הרי שסטטיסטית, הנוק לכל אחד מיחיד הקבוצה הינו -

$$\frac{6,525,607}{2,719,000} = 2.4$$

5.6

5.6.1 ולצורך תביעה זו, מוצג הנוק של התובע בערכו של הנוק הסטיטטיסטי לכל אחד מיחיד הקבוצה, היינו - 2.4 ש"ח.

6. התביעה הייצוגית

6.1 אני טוען כי אני זכאי שבת המשפט הנכבד יכיר בתביעתי כתביעה ייצוגית, בין היתר מחמת שיש לי עילת תביעה אישית כנגד הנתבעת, ועילת תביעה זו היא אותה עילה שיש לכל חברי הקבוצה, כפי שתוגדר להלן.

6.2 אני טוען כי אין מקרים רבים המתאימים להתברר כתובענות ייצוגיות יותר מהמקרה דנן, שכן מדובר בתחום בו מודעות הציבור קטנה, הפגיעה בכל צרכן וצרכן מזערית אך הסכום המצרפי של הכספים שנגבים שלא כדין ושל הנוקים הנגרמים לצרכנים על ידי הנתבעת מגיעים לסכומים ניכרים, באופן שעל אף התעשרות הנתבעת מהמעשים הנטענים קיים חשש כמעט ודאי כי איש לא יעמוד על זכותו להשבת הכספים בשל עלות ההליך והייצוג אל מול הפיצוי הזעיר האפשרי בהתייחס לצרכן בודד.

6.3 לפיכך אני טוען כי גם ריבוי הצרכנים הנפגעים מחייב בידורה של התובענה כייצוגית, כאשר השאלה המשפטית משותפת למעשה לכל מחברי הקבוצה.

7. הגדרת הקבוצה

7.1 לצורך התובענה הייצוגית בית המשפט הנכבד מתבקש להגדיר את הקבוצה כדלהלן:
 'כל מִי שֶׁרָכַשׁ שִׁירוֹתֵי חֲנִיָּה בִּאֲמִצְעוֹת מִדֹּהֲנִים שֶׁל הַנְּתַבְעֵת בְּשִׁבַע הַשָּׁנִים שֶׁקִּדְמוֹ לְהַגְשָׁת הַתּוֹבְעָה,

וְאִשֶּׁר הִיָּה מְעוֹנֵיין לַחֲנוּת פְּחוּת מ- 12 דְּקוֹת.

7.2 הדרך לחשב את גודל הקבוצה ידועה: גודל הקבוצה הוא בדיוק 8.468% מכלל המשתמשים במדחנים בשבע השנים האחרונות.

7.3 מספר חברי הקבוצה ידוע לנתבעת, הואיל והיא יודעת כמה אנשים השתמשו במדחנים בשבע השנים האחרונות.

7.4 באומדן גס, מספר המשתמשים במדחנים במשך שבע השנים הנייל הוא כ- 32,100,000 איש (סך כל ההכנסות במשך שבע השנים - 154,123,923 ש"ח, מחולקות במחיר הממוצע לשעה -

לוי

4.8 ש"ח לשעה⁹.

- 7.5 לפיכך מספר חברי הקבוצה הינו כ- 2,719,000 איש (32,100,000 * 8.468%).
- 7.6 זהות חברי הקבוצה לא תהיה ידועה לעולם, מפני שאין צורך להזדהות כדי להשתמש במדחן.
- 7.7 לחילופין מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן כל הגדרה אחרת לקבוצה, על פי שיקול דעתו.

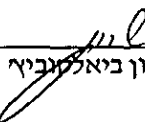
8. עילת תביעה אישית ותום לב המבקש

- 8.1 אני תושב ירושלים, המשתמש בשירותי המדחנים של עיריית ירושלים.
- 8.2 צרכתי את השירותים בתום לב, במהלך החיים הרגיל שלי, דרך קבע ובמשך תקופה ארוכה, כאזרח וכתושב רגיל מן היישוב, וזמן רב קודם לכך ששמתי לב לעובדות המשתיתות את עילת התביעה דנן.

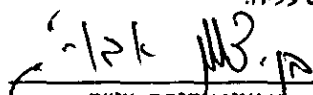
הנני מצהיר כי זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי לעיל אמת.

04/05/2010

תאריך

אהרון שרון ביאלקוביץ

הנני מאשר בזה כי ביום 04/05/2010 הופיע בפני, עו"ד בן ציון אדורם, מרחי זיבוטינסקי 7 ברמת גן, מר אהרון שרון ביאלקוביץ, המוכר לי אישית, ואחרי שהזהרתיו כי עליו להצהיר את האמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות ההצהרה הנ"ל וחתם עליה.

בן ציון אדורם, עו"ד,
ב"כ התובע

⁹ נכון לחלק את טו"כ ההכנסות במחיר לשעה, ולא (למשל) במחיר לחצי שעה; מפני ששעה הוא זמן החניה הממוצע, כאשר זמני החניה האפשריים מתפרשים מ"אפס" (שניה אחת, שלצורך העניין תחשב כאפס), ועד 120 זקות, שהוא הזמן המירבי האפשרי לחניה ברוב שעות היום וברוב אזורי העיר. מכיוון שכאמור לעיל, זמני החניה מתפלגים נורמלית סטנדרטית, הרי שהממוצע בין ערכים רציפים המשתרעים בין 0 ל-120 הוא 60, כלומר שעה; ולפיכך, התשלום הממוצע הוא תשלום עבור שעה.

תובענה ייצוגית
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

נספח א'

חיונה לנכד
לנייר יונת

הוא בעל ידע, מומחיות, נסיון וכישורים לביצוע העבודה על פי חוזה זה, ברשותו האמצעים, המשאבים וכוח אדם מקצועי ומיומן להתקנה, הפעלה ואחזקה של המדחנים וכי יבצע את החוזה בדיקנות, באמינות ובמיומנות מירביים וישמע לכל הוראות המנהל.

ידוע לו שבמרכז העיר ובשכונות הסמוכות לו מופעלת "חנייה מוסדרת" באמצעות כרטיסי חנייה, וכי העירייה החליטה לבטל בהדרגה, ועל פי סדרי עדיפות שיקבעו על-ידה, את שיטת התשלום בחנייה המוסדרת באמצעות כרטיסי החנייה ולעבור לשיטת תשלום באמצעות מדחני חנייה, והכל בהתאם לשיקול דעתה הבלעדי והמוחלט של העירייה.

לקבלן לא יהיו כל טענות, תביעות ו/או דרישות מכל מין וסוג שהוא כלפי העירייה הנובעות, במישרין או בעקיפין, מהסדרת החנייה באמצעות שיטות חלופיות, ו/או בשל קביעת סדרי העדיפויות הנ"ל.

החנייה המוסדרת

נושא החנייה המוסדרת על כל היבטיה נמצא בניהולה ובאחריותה הבלעדית של העירייה.

תחום אחריותו של הקבלן הוא כמתואר בחוזה זה ואין לו שום בלעדיות מכל סוג שהוא. העירייה רשאית להסדיר את החנייה בתחומה באמצעות שיטות תשלום אחרות, בלא שהקבלן יוכל להתנגד לכך.

אספקת המדחנים

א. הקבלן מתחייב בזאת להציב ולהתקין את המדחנים מהתוצרת, הסוג והמודל שהציע בהצעתו למכרז. המדחנים שיופקו יתאימו לתנאי המפרט הסכני - נספח א'.

ב. הקבלן מתחייב להציב ולהתקין את המדחנים בכמויות ובמועדי אספקה כמפורט להלן בסעיף 8.

התקנת המדחנים

א. הקבלן מתחייב להציב ולהתקין את המדחנים במקומות שיקבעו לכך על-ידי המנהל. המנהל יקבע לקבלן את מיקום המדחנים והקבלן יציבם ויתקנם באותו מקום ולא במקום אחר.

הקבלן יפתח חשבון בנק מיוחד לצורך הפקדת דמי החנייה ויפקיד בו את הכספים שירוקן מכל מדחן. הורקת כל מדחן תעשה לפחות אחת לחודש והכספים יופקדו לא יאוחר מ-48 שעות ממועד הורקת כספת המדחן.

הקבלן יחתום על הוראת קבע המעבירה מיידית את כל ההפקדות שיופקדו בחשבון הנ"ל לחשבון העירייה.

כל פעולת משיכת כספים מהחשבון שיפתח ע"י הקבלן שלא לחשבון העירייה, לרבות כל פעולה במטרה לחייב את חשבון ההמרה כערכות או כבטוחה כלשהי אסורה, אלא אם נעשתה על-פי הוראה בכתב, מאת גזבר העירייה ובחתימתו.

עמלות ההמרה של המטבעות ותשלומים אחרים שיושתו על חשבון זה, יושתו על הקבלן ולא יקוזזו מסכומי החנייה שהופקדו בחשבון.

ההפקדה בחשבון שיפתח ע"י הקבלן אינה מהווה ראייה לנכונות הסכומים ששולמו במדחנים. סכום זה יקבע ע"י העירייה לאחר בדיקה והשוואת ההפקדות לדו"חות המדחנים.

1. באם אין התאמה בין סכום המטבעות לסכום הרישום בדו"חות המדחנים, יפקיד הקבלן את הגבוה מביניהם.
2. באם נגנבו ו/או אבדו הכספים מהמדחן, יפקיד הקבלן את הסכומים כמופיע בדו"חות המדחן.
3. במקרה שהמדחן נגנב או נגנבו כספים וגם/או אבדו ו/או נהרסו ו/או נגנבו הנתונים ממחשב המדחן, ובמקרה שהמדחן אינו פעיל מסיבות הקשורות בקבלן, לרבות בשל תקלה שלא תוקנה בזמן המחויב מחוזה זה, או כתוצאה מנזק, שריפה, הצפה, הפרת חוזה וכד', יפקיד הקבלן את סכום המכפלה של מספר הימים שחלפו ממועד ההפקדה האחרונה, עד למועד בו הוברר החסר הכספי, כפול הפידיון היומי הממוצע לחודש הקודם באותו מדחן. על אף שסכומים אלה לא שולמו במדחן בפועל, יחשבו סכומים אלה ככספים ששולמו כמדחן לצורך תמורת הקבלן שבסעיף 20 לחוזה.

ה. הקבלן אחראי כלפי העירייה שכל הכספים ששולמו עבור חנייה באמצעות מדחנים יופקדו בחשבון המרה. לא תשמע כל טענה מצד הקבלן כי כספים נגנבו, נעלמו, נשדדו, נאבדו ו/או כי היו טעויות בהפקדה וכיו"ב טענות, בין אם הדבר ארע באשמתו של הקבלן ו/או שלא באשמתו.

12. כרטיס חכם

- א. הקבלן מתחייב להתאים את הכרטיס חכם לתוכנת המדחנים ולהתקין במדחן קורא כרטיס חכם באופן שניתן יהיה לשלם בכרטיס חכם בגין חנייה מוסדרת במדחנים.
- ב. הקבלן מתחייב לספק "כרטיס חכם" באמצעותו ניתן יהיה לשלם מחיר החנייה ככל אחד משני סוגי המדחנים שאותם התחייב לספק והכל בהתאם להוראות ולתנאים המפורטים בחוזה זה.
- ג. בכל מדחן תותקן על-ידי הקבלן יחידת אבטחת המידע - ("SECURITY ACCESS MODULE "SAM") אשר תיוצר עבור העירייה ותהיה יחודית לעירייה כמפורט בנספח א'. לא יעשה בה כל שימוש ללא אישור בכתב של העירייה.
- ד. הקבלן יספק לעירייה יחידות אבטחת מידע "SAM" לפי דרישה ובהתאם להצעתו במכרז זה, לצורך התקנתן במדחנים ברשויות אחרות או במכשירים אחרים במקומות שונים, אתם תתקשר העירייה בהסכם הכרה הדדי בהקשר לתשלום בגין חנייה.
- כמו כן מתחייב הקבלן לספק את המידע הדרוש לצורך התקנתן של יחידות המידע הנ"ל.
- ה. הקבלן מתחייב להתקין על חשבוננו במדחנים שבירושלים יחידות "SAM" של עיריות וגופים אחרים, שיספקו לקבלן ע"י העירייה, על-מנת לאפשר שימוש בכרטיסים החכמים שלהם במדחנים שבירושלים, וזאת במסגרת הסכם ההכרה הנ"ל.

13. משרד

- א. במהלך כל תקופת החוזה, יחזיק הקבלן משרד בירושלים.
- ב. המשרד יהיה פתוח ומאויש לפניות אזרחים לפחות במשך כל שעות החנייה המוסדרת במדחנים. במשרד יהיה לפחות אדם אחד המוסמך לקבל הודעות ולטפל בהן כנדרש.
- בטלפון המשרד יהיה משיבון לקבלת הודעות בשעות שהמשרד לגור.
- ג. על תוויות המידע שבגוף המדחן יופיע מספר הטלפון של המשרד.
- ד. בתלונה על תשלום ששולם ולא נתקבל בתמורתו זמן החנייה המגיע, ישיב הקבלן את הכסף למתלונן בדואר, תוך שבוע ימים, אלא אם יתברר לקבלן בברור שתלונה זו אינה נכונה.

אפרט
אמצעים
אחרים

1. כללי

כל האמור בפרק זה מתייחס לשני סוגי המדחנים - מדחן צג ומדחן כרטיסים.

1. המדחן

- א. על המדחן להיות מעוצב כך שיהיה ידידותי ומשתלב בריהוט הרחוב מחד, ובנוי באופן ובחומרים העומדים בתנאי מזג אוויר קשים ובנסיונות פריצה וחבלה מאידך.
- ב. חלקו העליון של המדחן יהיה בנוי באופן או בזווית שלא יתאפשר להניח עליו חפץ או חבילה.
- ג. המדחן ובסיסו יהיו עשויים מפלדה או מחומר חזק אחר העמידים בפני נסיונות חבלה וונדליזם.
- ד. פינות המדחן יעוגלו למניעת שריטת עוברים ושבים.
- ה. המדחנים יצבעו ואו יצופו בחומר שלא ידהה ויתקלף, עמיד בפני מים, חום, שמש, חלודה, ונדליזם וכד"ו.
- ו. כ"כ צבע המדחן יהיה מסוג אשר אפשר להסיר ולמחוס ממנו בקלות ציורים או מדבקות שהודבקו עליו.
- ז. צבע המדחנים יסבע ע"י העירייה.
- ח. גובה המדחן, פתחו ולחיצו יהיה בגובה הנוה לשימוש.
- ט. ניתן יהיה להזמין מדחנים נמוכים (בגובה חלון מכונית) להתקנה בכניסות קניוניים.

2. אמצעי השלום

- א. המדחן יקבל תשלום באמצעות מטבעות ואו כרטיס חכם.
- ב. המדחן לא יהזיר עודף.
- ג. המדחן יהיה בעל פתח הכנסת מטבעות אחד לכל סוגי המטבעות.

3. קורא המטבעות

- א. המדחן יזהה את כל המטבעות התקפים בלבד ולא יקנה זמן חנייה ע"י מטבעות שאינם תקפים.
- ב. במדחן כרטיס, מטבע שאינו בתוקף ייפול לפתח החזרת מטבעות.
- ג. קורא המטבעות יזהה את המטבעות באופן אלקטרוני בלבד.
- ד. ניתן יהיה לבצע שינוי והוספת תכונות של המטבעות ע"י תכנות הקורא וללא צורך בהחלפת הקורא.
- ה. קורא יבדוק את המטבע תוך כדי נפילת המטבע ויזהה את המטבע תוך בדיקת-6 מאפיינים שונים.
- ו. קורא יהיה מסוגל לזהות לפחות- 10 סוגי מטבעות, ויתוכנת, בשלב הראשוני, לזהות את כל המטבעות הישראליים התקפים (10 אגורות - 10.00 ש"ח).

2. מדחן צג1. מדחן צג

- א. מדחן צג (Parking Meter) בעל צג אלקטרוני המציג את זמן החנייה ע"פ התשלום ששולם במדחן.
- ב. מדחן הצג יאובזר ב :
1. פתח הכנסת מטבעות.
  2. פתח הכנסת כרטיס חכם.
  3. צג אלקטרוני.
  4. תוויות מידע.

2. פעולת המדחן

- א. לאחר הכנסת התשלום יופיע מיידית בצג זמן החנייה בהתאם לתשלום.
- ב. זמן החנייה שיופיע בצג המדחן יהיה בתבנית של שעות ודקות מופרדות על ידי נקודותיים.
- ג. בזמן שהמדחן בבזי המדחן לא יגבה תשלום מהכרטיס חכם, באם הוכנסו מטבעות המדחן לא ידלק.
- ד. במסרה של תשלום "יתר" : באמצעות מטבעות - לא ינתן זמן חנייה מעבר למקסימום. באמצעות כרטיס חכם - המדחן לא יגבה תשלום עבור זמן שאינו חייב בתשלום.

3. בטחון

- א. המדחן (הבסיס והבית), יהיה מוגן כך שיוכל לעמוד לפחות בדרישות הבאות :
1. המדחן (הבסיס, הבית והחיבור ליסוד) יהיה עמיד בפני ניסיון פריצה רועשת וחכמה ל"גישה חלקית" למטבעות או להוצאת קופסת המטבעות לזמן עמידות מינימלי של- 15 דקות. הבדיקה לעמידות בפני פריצה תבוצע תוך שימוש במכשירים דינמיים סטנדרטיים כגון : פטיש במשקל- 1.5 ק"ג, איזמלים, מברגים, מוטות דינמיים (באורך קטן מ- 750 מ"מ), מסור דינמי, שופינים, מספרי פח, מפתחות ברגים, מלקחיים, פליירים, מקדחה חשמלית נטענת מצוידת במקדחי ברזל.
  2. המנעולים יהיו עמידים בפני ניסיון פריצה רועשת וחכמה לזמן עמידות מינימלי של- 15 דקות. המנעולים יעמדו גם בדרישות התקן הישראלי מספר- 950 עבור "מנגנון גלילי להפעלת מנעול חבוי בדלת", עבור מנעולים ברמת בטחון גבוהה, עמידים בפני קידוח, בעלי לפחות- 6 מערכות של פינים טלסקופיים, או דרגה גבוהה יותר של תקן (שיאושר ע"י מכון התקנים הישראלי).

אפי
מס' 3
ארי"י
מס' 3

3. הספק יציין בהצעתו את מכשירי הנעילה ואת זרועות הנעילה.
- ב. קופסת המטבעות - המטבעות ישמרו בתוך המדחן בקופסת מטבעות נעולה.
- ג. קבלן אשר יבחר להשתתף בשלב ב' בתהליך בחירת הקבלן יציג באם ידרש אישור ממכון התקנים אשר תאשר את עמידות המדחן בכל הדרישות הנוגעות לביטחון המדחן ומנעוליו, עלות הבדיקות תהיה על הקבלן.

תובענה ייצוגית
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

נספח ב'

פרק ו' – תשלום בעד שירותים (ת5)

חלק א' - כללי

73. הגדרות

בפרק זה -

- **"זמן אויר"** - משך הזמן בו מנוי מקבל שירותי רט"ן בין אם יוזמת ההתקשרות נעשית על ידי המנוי ובין אם היא נעשית על ידי אחר;
- **"יחידת זמן אויר"**^(ת29) - יחידת זמן בת 12 שניות לכל היותר ואולם החל מיום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009) יחידת זמן בת 1 שנייה;
- **"סל שירותים"** - מספר שירותים המשוקים למנוי כחבילה, לה נקבע תעריף כמפורט בסעיף 75.2;
- **"רשת בזק ציבורית"** - לרבות מערכת בזק בין-לאומית;
- **"תשלום עבור השלמת שיחה"** - תשלום שמשלם יוזם שיחה, אשר תחילתה בציוד קצה המחובר לרשת בזק ציבורית אחת וסיומה ברשת בזק ציבורית אחרת או בציוד קצה המחובר לרשת בזק ציבורית כאמור, בעד השלמת השיחה ברשת הבזק הציבורית האחרת.

74. סוגי תשלומים

בעל הרשיון רשאי לגבות ממנוייו תשלומים עבור שירותי רט"ן, כלהלן:

- (א) דמי התקנה חד פעמיים בעד חיבור ציוד קצה נייד או נישא, שברשות המנוי אל מערכת הרט"ן, כולל הנפקת כרטיס חכם (SIM) למנוי או דמי רישום חד פעמיים (להלן- דמי חיבור);
- (ב) תשלום קבוע;
- (ג) תשלום עבור זמן אויר כמפורט בסעיף 75.10;
- (ד) תשלום עבור השלמת שיחה כמפורט בסעיף 75א;
- (ה) תשלום בעד שירותים בסיסיים, שירותים נלווים ושירותי ערך מוסף, המפורטים בתוספת הראשונה לרשיון.

(ת5) תיקון מספר 5.
(ת29) תיקון מספר 29.

תובענה ייצוגית
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

נספח ג'

פרק ו' – תשלום בעד שירותים^(8ת)

חלק א' – כללי

73.א. הגדרות

בפרק זה -

- **"בעל רשיון"** - מי שהשר העניק לו, לפי החוק, רשיון כללי או מיוחד;
- **"זמן אויר"** - משך הזמן בו מנוי מקבל שירותי רט"ן בין אם יוזמת ההתקשרות נעשית על ידי המנוי ובין אם היא נעשית על ידי אחר;
- **"יחידת זמן אויר"**^(31ת) - יחידת זמן בת 12 שניות לכל היותר ואולם החל מיום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009) יחידת זמן בת 1 שנייה.
- **"סל שירותים"** - מספר שירותים המשוקים למנוי כחבילה, לה נקבע תעריף כמפורט בסעיף 75.2;
- **"רשת בזק ציבורית"** - לרבות מערכת בזק בין-לאומית;
- **"תשלום עבור השלמת שיחה"** - תשלום שמשלם יוזם שיחה, אשר תחילתה בציוד קצה המחובר לרשת בזק ציבורית אחת וסיומה ברשת בזק ציבורית אחרת, או בציוד קצה המחובר לרשת בזק ציבורית כאמור, בעד השלמת השיחה ברשת הבזק הציבורית האחרת.

74. סוגי תשלומים

בעל הרשיון רשאי לגבות ממנוייו תשלומים עבור שירותי רט"ן, כלהלן:

- (א) דמי התקנה חד פעמיים בעד חיבור ציוד קצה נייד או נישא, שברשות המנוי אל מערכת הרט"ן, כולל הנפקת כרטיס חכם (SIM) למנוי או דמי רישום חד פעמיים (להלן - דמי חיבור);
- (ב) תשלום קבוע;
- (ג) תשלום עבור זמן אויר כמפורט בסעיף 75.10;
- (ד) תשלום עבור השלמת שיחה כמפורט בסעיף 75א;
- (ה) תשלום בעד שירותים בסיסיים, שירותים נלווים ושירותי ערך מוסף, המפורטים בתוספת הראשונה לרשיון.

^(8ת) תיקון מספר 8
^(31ת) תיקון מספר 31

תובענה ייצוגית
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

נספח ד'

משרד התקשורת
לשכת הדובר

ו' אלול תשס"ז

20/08/2007

הודעה לתקשורת

שר התקשורת החליט כי החברות הסלולריות יפסיקו לשווק תוכניות תעריפים בחיוב על-פי דקה, כחלק משורת הצעדים הצרכניים בהם נוקט משרד התקשורת

שר התקשורת אריאל אטיאס: "האזרחים מפסידים כסף יום יום, דקה דקה, בשל תוכנית הדקה. מחובתי להתערב ולהפסיק את מתכונת החיוב הזו, כחלק ממדיניות המשרד להגן על הצרכנים"

מנתונים הנמצאים בידי משרד התקשורת עולה כי רוב השיחות המבוצעות באמצעות הטלפון הסלולרי קצרות מדקה (כ- 64% מכלל השיחות). למרות זאת, במהלך השנתיים האחרונות הוצעו במקרים רבים לציבור הרחב דווקא תוכניות בהן החיוב הנו על-פי מקטעי זמן של דקה שלמה. כך יוצא כי במקרים רבים בהם שוחח המנוי שניות בודדות בלבד, הוא ישלם עבור דקת שיחה מלאה. מדיקת המשרד עולה כי בחברות מסוימות עלה שיעור המצטרפים לתוכניות-הדקה, מקרב כלל המצטרפים החדשים בשוק הפרטי אל מעל ל- 80% בחודש מאי אשתקד; וכי שיעור המנויים בתוכניות הדקה מקרב כלל המנויים גדל בהתמדה, בקצב מטריד, משיעור של כ- 1% בספטמבר 2005 לשיעור של מעל ל- 10% מכלל המנויים הפרטיים בשוק הסלולרי כולו במאי 2006.

ב- 17 באפריל 2007 פרסם משרד התקשורת שימוע לחברות הסלולר בנושא האמור. בנקודת הזמן בה בחן המשרד את היצע התוכניות לצרכנים כאמור, אכן נמצא כי החברות מיקדו את מאמצי השיווק שלהן בתוכניות הדקה ולא בחלופות דוגמת תוכניות בחיוב על-פי 12 שניות, כמחוייב על פי רישיון.

משרד התקשורת

לשכת הדובר

לכאורה, נראה כי ריבוי תוכניות מסוג זה, והאופן הנמרץ שבו חברות הסלולר משווקות אותן, מנוגד לעובדה שתוכניות אלו אינן מטיבות עם **רובו המכריע של הציבור**. יתירה מזאת, המשרד אף סבור כי רוב הציבור אינו מודע לחסרונותיהן של תוכניות אלו. יתר על כן, לציבור אין גם כלים או מידע מספיק כדי לבדוק האם הן מתאימות להרגלי הצריכה שלו.

ניתן לומר כי לרובו המכריע של הציבור ייטב, ככל שיחידת החיוב תהיה נמוכה יותר.

כידוע, יעילות כלכלית נובעת מהתאמה מירבית בין השירות שצורך המנוי ובין התעריף עבור שירות זה, משמע – היכולת של צרכן לשלם ביודעין עבור יחידת השירות או יחידת המוצר בו הוא מעוניין ועבורו בלבד.

עיקרון זה נפגע בתוכניות המתומחרות במקטעי זמן בני דקה. לכן, ובהמשך לשימוע שנערך לחברות ולאחר שנבחנו טיעוניהן, החליט המשרד להורות על ביטול הסעיף הרלוונטי ברישיון המאפשר חיוב ביחידות זמן חלופיות. החלטת המשרד מבקשת למנוע מצב בו נגרם נזק כלכלי משמעותי לציבור הצרכנים.

כידוע, החל מה- 1 בינואר 2009, כמופיע ברישיונות חברות הסלולר, בסיס החיוב ירד לשנייה אחת. בכך תושג האחידות עם אופן הגבייה בטלפוניה הנייחת והבינלאומית, וכמו כן, תושג הפשטות והשקיפות בהצגת התעריפים, דבר שיקל על הצרכן בהשוואת תעריפים בין החברות, וישפר את מצבו. השר אטיאס: "משרד התקשורת חותר לפשטות ושקיפות אשר יקלו על הצרכן לקבל החלטה מיטבית עבורו. הנתונים מוכיחים כי רוב מנויי תוכנית הדקה משלמים עבור זמן אוויר אותו לא צרכו".

ד"ר יחיאל שבי
דובר
6236001-050
shabiv@moc.gov.il

רקע

1. עד סוף שנת 2005 הציעו חברות הרט"ן למנוייהן תכניות המחויבות על פי מקטעים בני 12 שניות, כמתחייב מהוראות הרישיון ("תוכניות רגילות").

משרד התקשורת

לשכת הדובר

2. על פי בדיקת המשרד, החל מהמועד האמור, החלו חברות הרט"ן להציע למנויייהן תכניות המחויבות על פי מקטעים בני דקה ("תוכניות דקה").
3. שיווק תוכניות דקה התאפשר בהתאם לסעיף ברישיון של חברות הרט"ן¹ ("הסעיף"), המתיר להן לשווק תוכניות במקטעי חיוב חלופיים בכפוף לכך שהמנוי יוכל לעבור בכל עת לתוכניות המחייבת במקטעים בני 12 שניות לכל היותר.
4. תכלית הסעיף האמור ברישיונות חברות הרט"ן, הייתה להרחיב את האפשרויות העומדות בפניו של מנוי הרט"ן באופן שיוכל להצטרף לתוכנית המחויבת במקטעי חיוב גדולים מ-12 שניות ולשמור לעצמו את האפשרות לחזור לתוכנית המתומחרת במקטעים בני 12 שניות לכל היותר, בכל עת. הרציונאל שעמד לנגד עיני המשרד בעת ההיא היה הגדלת הגמישות השיווקית של מפעילי הרט"ן, כך שיוכלו להציע תוכניות מותאמות למנויים בעלי מאפייני צריכה ייחודיים. כוונת המשרד היתה כי רוב רובן של התוכניות שתשווקנה על ידי החברות יתומחרו במקטעי חיוב בני 12 שניות לכל היותר, בעוד שתוכניות המתומחרות במקטעי זמן ארוכים יותר, יהוו אך שיעור קטן מכלל התוכניות המוצעות, וזאת, בין היתר לאור תפיסת המשרד כי היכולת של צרכן לשלם במובחן עבור יחידת השירות או יחידת המוצר בו הוא מעוניין ועבורו בלבד מביאה ליעילות כלכלית.
5. על אף העובדה ששוק הרט"ן בישראל הינו שוק תחרותי, הרי שתפקיד משרד התקשורת, בנוסף לפועלו למקסום התחרות בשווקים עליו הוא ממונה, הוא לדאוג לרווחתו של הצרכן ולהגן עליו במקרים בהם קיים חשש לפגיעה צרכנית כוללת אשר כוחות השוק לא הביאו לפתרונה. במקרה דנן, כפי שנאמר בראשית הדברים, נוצר מצב בו, בפועל, המנוי

משרד התקשורת

לשכת הדובר

אינו שולט ביחידות החיוב שלו, וכך משלם עבור דקות שלא צרך הלכה למעשה.

תובענה ייצוגית
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

נספח ה'

ריבוע	הפרש	ממוצע	מופעים
ההפרש	מהממוצע		
3600	-60	60	0
3481	-59	60	1
3364	-58	60	2
3249	-57	60	3
3136	-56	60	4
3025	-55	60	5
2916	-54	60	6
2809	-53	60	7
2704	-52	60	8
2601	-51	60	9
2500	-50	60	10
2401	-49	60	11
2304	-48	60	12
2209	-47	60	13
2116	-46	60	14
2025	-45	60	15
1936	-44	60	16
1849	-43	60	17
1764	-42	60	18
1681	-41	60	19
1600	-40	60	20
1521	-39	60	21
1444	-38	60	22
1369	-37	60	23
1296	-36	60	24
1225	-35	60	25
1156	-34	60	26
1089	-33	60	27
1024	-32	60	28
961	-31	60	29
900	-30	60	30
841	-29	60	31
784	-28	60	32
729	-27	60	33
676	-26	60	34
625	-25	60	35
576	-24	60	36
529	-23	60	37
484	-22	60	38
441	-21	60	39
400	-20	60	40
361	-19	60	41
324	-18	60	42
289	-17	60	43
256	-16	60	44
225	-15	60	45
196	-14	60	46
169	-13	60	47
144	-12	60	48
121	-11	60	49
100	-10	60	50
81	-9	60	51
64	-8	60	52
49	-7	60	53

36	-6	60	54
25	-5	60	55
16	-4	60	56
9	-3	60	57
4	-2	60	58
1	-1	60	59
0	0	60	60
1	1	60	61
4	2	60	62
9	3	60	63
16	4	60	64
25	5	60	65
36	6	60	66
49	7	60	67
64	8	60	68
81	9	60	69
100	10	60	70
121	11	60	71
144	12	60	72
169	13	60	73
196	14	60	74
225	15	60	75
256	16	60	76
289	17	60	77
324	18	60	78
361	19	60	79
400	20	60	80
441	21	60	81
484	22	60	82
529	23	60	83
576	24	60	84
625	25	60	85
676	26	60	86
729	27	60	87
784	28	60	88
841	29	60	89
900	30	60	90
961	31	60	91
1024	32	60	92
1089	33	60	93
1156	34	60	94
1225	35	60	95
1296	36	60	96
1369	37	60	97
1444	38	60	98
1521	39	60	99
1600	40	60	100
1681	41	60	101
1764	42	60	102
1849	43	60	103
1936	44	60	104
2025	45	60	105
2116	46	60	106
2209	47	60	107
2304	48	60	108
2401	49	60	109

2500	50	60	110	
2601	51	60	111	
2704	52	60	112	
2809	53	60	113	
2916	54	60	114	
3025	55	60	115	
3136	56	60	116	
3249	57	60	117	
3364	58	60	118	
3481	59	60	119	
3600	60	60	120	
147620			60	סכום ריבועי ההפרשים
121				מספר המופעים
1220				סכום חלקי מספר המופעים
34.9285				שורש ריבועי

60

8.468%

נוסחת normdist

תובענה ייצוגית
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

נספח ו'

הכנסות העירייה ממדחנים

ריכוז הממצאים

1. החנייה בעיר ירושלים הוסדרה עד לשנת 1998 באמצעות כרטיסי חנייה. בשנת 1997 הוחלט בעירייה להסדיר את החנייה בעיר באמצעות מדחנים, והעירייה יצאה במכרו להתקנת מדחנים ולאחזקתם. במהלך 1998 נבחרה חברה א כזוכה במכרז (להלן: הקבלן). בפועל, היא מתפעלת כ-200 מדחני כרטיס, בעוד שחברה ב שאף היא התמודדה במכרז ודורגה במקום השלישי, מתפעלת כ-2,800 מדחני צג כקבלן משנה.
בין העירייה לבין חברה ב (להלן: קבלן המשנה) אין כל התקשרות ישירה. לדעת הביקורת, מצב זה עלול להכביד על העירייה בקיום הבקרה הנאותה ואף בנקיטת צעדים משפטיים, אם תידרש לכך בשל רשלנות או בשל אי קיום החוזה וכדומה, כנגד הגוף שעמו אין לה הסכם.
2. הביקורת בדקה את החוזה שנחתם בנושא המדחנים ואת קיום הסעיפים בחוזה, את הבקורות של מחלקת החנייה על שלמות הגבייה המבוצעת על ידי הקבלנים, את השוואת הרישומים החשבונאיים בספרי הנהלת החשבונות לעומת הרישומים אצל הקבלנים, את סקירת חשבונות ואת בחינת אופן ניהול השיטה וכדאיותה. הביקורת נפגשה עם הגורמים הרלוונטיים במחלקת החנייה שבאגף לתחבורה ושירותי הנדסה(להלן: האגף), במחלקת הנהלת חשבונות ראשית בעירייה ואצל שני הקבלנים המפעילים את המדחנים (להלן: הקבלנים). בנוסף הצטרפה הביקורת לפעילות מחלקת החנייה והקבלנים.
3. הביקורת מציינת את נכונותו של העובד האחראי לסקרים ולהכנסות לתקן, לייעל ולשפר עוד במהלך הביקורת ליקויים אשר התגלו.
היקף הפדיון מהמדחנים בשנת 2000 מסתכם בכ-12 מיליון ש"ח. לאור העובדה שהקבלנים הם אלו אשר פורקים את המטבעות שבמדחנים ומעבירים דיווח לגבי נתוני הגבייה המגיעים לעירייה, קיימת חשיבות ראשונה במעלה לביקורת נאותה על דיווחיהם. הביקורת מצאה ליקויים של היעדר פיקוח ובקרה נאותים על נתוני הגבייה בפועל של

הקבלנים. מתברר כי העירייה מסתמכת על דיווחי הקבלנים בדבר היקף הגבייה ללא בקרות מהותיות על נכונות הדיווחים כגון: השוואת הרישום בדוחות המדחנים לסכום המטבעות במדחנים והתאמתם לריכוז החודשי, השתתפות מדגמית בספירות, ביצוע ביקורת פתע על הגבייה במדחן ועוד.

4. בשלב זה אין בידי הביקורת יכולת לאמת את שלמות העברת פדיון המדחנים לעירייה בשנים 1998 ועד למועד התחלת הביקורת במאוס 2001. לטענת הקבלן, נתוני הפדיון ההיסטוריים לא נשמרו.

5. בהתאם לחוזה מחויב הקבלן לרוקן את המדחנים לפחות אחת לחודש, ולהפקיד את הכספים לא יאוחר מ- 48 שעות ממועד ריקון כספת המדחנים.

הביקורת מצאה כי הקבלן אינו ממלא את הוראות החוזה. אי העברת הפדיון לעירייה יוצר לקבלנים רווחי מימון השייכים לעירייה. הביקורת ממליצה על עריכת התחשבות עם הקבלן על החזרת רווחים אלו לקופת העירייה.

6. הביקורת מצאה כי למחלקת החנייה יש תוכנות מחשב המאפשרות קבלת מידע על מצאי המדחנים ומיקומם. עם זאת לא נעשה שימוש בתוכנות אלו. מחלקת החנייה משתמשת במפות המפרטות את מצאי המדחנים. ברם, מפות אלו אינן מדויקות. היעדר נתונים מסודרים על מצאי המדחנים מונע בדיקה נאותה של דמי התחזוקה המגיעים לקבלן ובקרה על שלמות ההכנסות מכלל המדחנים. בדיקת תשלומי האחזקה בחודשים ינואר 2001 – אפריל 2001 העלתה, כי העירייה שילמה ביתר 10,304 ש"ח.

7. הביקורת מצאה כי בחלק מהמדחנים אין פדיון חודשי כלל, ובאחרים הפדיון החודשי נמוך מהוצאות האחזקה שמשלמת העירייה לקבלנים. פדיון נמוך עלול לנבוע מהצבת מכולת אשפה במקומות החנייה המוסדרים, בחנייה של רכבים נטושים, בחסימת מקומות החנייה המוסדרים על ידי קבלן או לחלופין בחניית רכב בעל תו אזורי במקום חנייה מוסדר על ידי מדחנים. מחלקת החנייה מודעת לפגיעה בהכנסות. עם זאת, העברת מידע בדבר מדחנים לא רווחיים ועדכון גורמי האכיפה והפיקוח בעירייה מבוצעים בתדירות נמוכה.

8. הביקורת בדקה את כדאיות תפעול המדחנים בהשוואה לרשות מקומית נוספת ובהשוואה לנתוני ההכנסות לפני הפעלת המדחנים. הביקורת מצאה כי אף שכמות המדחנים בעיר גדולה בהרבה מהכמות ברשות אחרת אשר נבדקה, הרי שהנטו מהפדיון נמוך יותר. בנוסף נמצא כי המעבר לשיטת המדחנים גרם לירידה מהותית בפדיון נטו (במונחים ריאליים) המתקבל מכל מקום חנייה. הביקורת ממליצה להקים צוות אשר יבדוק את יעילות השיטה וימליץ לעירייה על דרכי פעולה לקראת גמר ההתקשרות עם הקבלן.

9. הפרדת תפקידים הנה אחת מיסודות הבקרה. הביקורת מצאה כי במחלקת החנייה אין הפרדת תפקידים נאותה. בידי המנהל מרוכזים מספר תפקידים, שמן הראוי שתהיה הפרדה ביניהם. המנהל מחליט היכן יוצבו המדחנים, עורך בקרה על פעילות המדחנים, עורך סקרים, בודק את הגבייה ממדחנים, מאשר את התשלומים לקבלנים ומטפל בתלונות של לקוחות.

הביקורת ממליצה כי תפקידו של המנהל יחולק בין שני אנשים לפחות, שאחד יפקח על תפעול החנייה באזורים שבהם יש הסדרי חנייה, יערוך מעקבים וסקרים לזיהוי צרכים ולאיתור מקומות שבהם ניתן לפתח מקומות חנייה נוספים; ואילו האחר יערוך בדיקות מההיבט של גבייה, יאשר את התשלומים לקבלנים ויטפל בתלונות הציבור.

10. הביקורת מצאה כי אין שיתוף פעולה בין מחלקת החנייה, אגף האכיפה והקבלנים. ערעורים של אזרחים לגבי תקלות במדחנים מועברים לבדיקת הקבלנים במועד אשר אינו מאפשר את אימות התקלה עקב מחיקת הנתונים הנרשמים במדחן. נתוני המדחנים נשמרים לתקופה קצרה. עקב כך קיימת חשיבות להעברת הערעורים בהקדם האפשרי לקבלן. שיתוף פעולה זה יביא לטיפול יעיל יותר בערעורים בגין קנסות ולשירות טוב יותר לאזרחים. בנוסף יש לציין, שהתרעה של מחלקת החנייה בפני מחלקת האכיפה על מקומות שבהם ההכנסות ממדחנים ירדו, תגרום לאכיפה מוגברת ולגידול בהכנסות העירייה.

11. הקבלנים מפעילים מוקדים טלפוניים המופקדים על רישום התקלות ועל הטיפול בהן. הביקורת מצאה כי אצל קבלן המשנה נרשם מועד הקריאה, אולם לא נרשם מועד תיקון התקלה. בנוסף מצאה הביקורת כי בחלק מהמקרים קו הטלפון של הקבלן תפוס, ובמקרים אחרים עונה המוקדן כי המספר שגוי. הביקורת התרשמה כי השירות הטלפוני של קבלן המשנה הנו אדיב וקשוב, בעוד שהשירות של הקבלן לקוי.

הביקורת מציינת כי הקבלנים הפעילו את השירות הטלפוני 1-800 לשיחות חינם של אזרחים בגין תקלות במדחן, אף ששירות זה לא נכלל בחוזה.

הביקורת מבקשת לציין, כי בתגובה לטיוטת הדוח הודיע לה מנהל האגף כי הוא מתעתד ליישם את הערותיה. רוב הליקויים שהתגלו תוקנו עוד במהלך הביקורת או מיד לאחריה. גם לגבי ליקויים שטרם תוקנו, פועל האגף ליישום המלצות הביקורת.

פירוט הממצאים

1 מבוא

התקנת מדחנים בעיריית ירושלים נועדה, מחד גיסא להגדיל את פדיון העירייה מחנייה, ומאידך גיסא להקל על האזרחים בתשלום דמי חנייה באמצעות גיוון אמצעי התשלום. לשם כך הותקנו שני סוגי מדחנים: מדחני צג (parking meters) - "מדחנים שמותקנים ליד כל מקום חנייה ובהם מוצג זמן החנייה העומד לרשות החונה על גבי צג דיגיטלי" ומדחני כרטיס (pay and display) - "מדחנים המדפיסים כרטיסי חנייה שמוצגים בתוך המכוניות ובהם הפרטים של זמן החנייה".

האחריות על נושא המדחנים בעירייה הנה של מחלקת החנייה באגף לתחבורה ולשירותי הנדסה (להלן: האגף). מחלקת החנייה הנה יחידת מטה לתכנון מערך החנייה בעיר, לשיפור האחזקה ולתפעול החנייה באזורים שבהם יש הסדרי חנייה, לרבות שילוט ותמרור, להיתר חנייה ולאיסור חנייה. כמו כן, אחראית המחלקה לעריכת מעקבים וסקרים לזיהוי צרכים ולאיתור מקומות שבהם ניתן לפתח מקומות חנייה נוספים.

בחוק עזר "חוק עזר לירושלים (העמדת רכב וחנייתו), התשכ"א - 1960, בסעיף 3, נקבע כי לגבי חנייה המוסדרת באמצעות מכשירים מכניים או אלקטרוניים, האדם חייב להחנות את רכבו בשטחים המסומנים ולהפעיל את המכשיר בהתאם להוראות הכתובות בו. לגבי חנייה המוסדרת באמצעות כרטיסים, האדם חייב להחנות את רכבו בשטחים המסומנים, להפעיל את כרטיס החנייה בהתאם להוראות המצורפות ולהצמידו לחלון הרכב מבפנים באופן שסימון החנייה והתאריך ייראו מבחוץ. בנוסף נקבע בסעיף 5, כי אדם לא יעמיד רכב ולא יחנה רכב במקום שהחנייה נאסרה והאיסור סומן על ידי

תמרור, אלא לזמן הדרוש להעלאת נוסעים ולהורדתם או לטעינה או לפריקה מידית ובלתי פוסקת.

2 התקשרות עם הקבלן

2.1 בשנת 1997 יצאה העירייה במכרז להתקנת מדחנים ואחזקתם. במהלך 1998 נבחר הקבלן כזוכה במכרז. הזוכה התחייב להתקין בעיר שני סוגי מדחנים:

– מדחני צג (parking meters) – מדחנים המותקנים ליד כל מקום חנייה בהם מוצג זמן החנייה העומד לרשות החונה על גבי צג דיגיטלי. מדחנים אלו מותקנים בעיקר במרכז העיר ובמקומות שבהם התפוסה והתחלופה של החנייה בתשלום גבוהות.

– מדחני כרטיס (pay and display) – מדחנים המדפיסים כרטיס חנייה המוצג בתוך המכונית ובו פרטי זמן החנייה. מדחנים אלו מותקנים בעיקר במגרשי חנייה, בשכונות ובאזורים שבהם התפוסה והתחלופה של החנייה בתשלום נמוכות יחסית.

בשני סוגי המדחנים התשלום בגין החנייה נעשה על ידי שלשול מטבעות לתוך המדחן או באמצעות כרטיס חכם.

2.2 בהתאם להסכם התחייב הזוכה במכרז לרכוש על חשבונו את המדחנים, להתקינם במקומות אשר יוגדרו על ידי העירייה, לדאוג לתקינותם ולתיקונם וכן לרוקנם לפחות אחת לחודש, לספור את הפדיון ולהעבירו לידי העירייה בתוך 48 שעות.

2.3 הביקורת מצאה כי אף שבמכרז זכה הקבלן, הרי שבפועל קבלן המשנה, שאף הוא התמודד במכרז ודורג במקום השלישי, מבצע את מרבית ההתקשרות כקבלן משנה של הקבלן.

הקבלן מתפעל כ-200 מדחני כרטיס, בעוד שקבלן המשנה מתפעל כ-2,800 מדחני צג. היקף ההכנסות של קבלן המשנה בשנת 2000 מסתכם בכ- 70% מסך הפדיון ממדחנים.

2.4 לאור פניות של קבלן המשנה להסדרת התשלום ישירות לחשבונו, התקבלה בדצמבר 1999 החלטה של המחלקה המשפטית בעירייה על

פתיחת שני חשבונות ספק לקבלן: חשבון אחד עבור מדחני צג וחשבון נוסף עבור מדחני כרטיס. בו בזמן פתח הקבלן שני חשבונות בנק בהתאם.

הערת הביקורת

לדעת הביקורת, המצב שבו מרבית ההתקשרות מבוצעת עם קבלן משנה שלא זכה במכרז ואין עמו התקשרות חוזית, גורם לעירייה לחשיפה תפעולית. ייתכן שעובדה זו תקשה על הגשת תביעה נגד קבלן המשנה במקרים של רשלנות או של אי קיום תנאי החוזה אשר נחתם עם הקבלן. בנוסף לא יהיה ניתן להפעיל את ערכות הביצוע של הקבלן כנגד קבלן המשנה. הביקורת מדגישה כי השימוש בשני חשבונות נפרדים על שם הקבלן מקטין את החשיפה של העירייה, אולם אינו מונע אותה.

מנהל האגף השיב לביקורת כדלקמן:

“אכן נראה לי שיהיה צורך לקיים דיון מיוחד, אבל צריך לקחת בחשבון מצב של כמעט אין ברירה, שכן קבלן המשנה הנו בעל הזכיון הבלעדי של מדחני הצג המופעלים בעיר.”

3 הכנסות העירייה מהמדחנים

3.1 בהתאם לחוזה שנחתם עם הקבלן, בתמורה לביצוע כל התחייבויותיו, יקבל הקבלן 10% מכלל הכספים שישולמו במדחנים במטבעות ובכרטיס חכם, תשלום חודשי בגין אחזקה של כ-40 ש"ח עבור כל מדחן צג וכ- 370 ש"ח עבור כל מדחן כרטיס. (הנתונים במונחי אפריל 2001)

3.2 להלן טבלה המפרטת את סך כל ההכנסות ברוטו בש"ח ממדחנים:

שם הספק	מיוני 1998 (בש"ח)	1999 (בש"ח)	2000 (בש"ח)	עד אפריל 2001 (בש"ח)	סך הכול (בש"ח)
הקבלן	149,757	1,337,183	2,153,524	918,434	4,558,898

13,656,647	2,482,112	5,548,653	4,120,998	1,504,884	קבלן המשנה
18,215,545	3,400,546	7,702,177	5,458,181	1,654,641	סך הכול

מעיון בטבלה עולה, כי עיקר ההכנסות הנן מקבלן המשנה. בסיכום הנתונים עולה כי בממוצע ההכנסות מקבלן המשנה מהוות 75% מסך ההכנסות ברוטו ממדחנים, ואילו הכנסות הקבלן מהוות 25% מסך הכנסות אלה.

4 בדיקת שלמות הכנסות העירייה

הביקורת ביקשה לבדוק את שלמות העברת הכספים מהמדחנים לקופת העירייה. כאמור, הקבלן הנו הגורם המרוקן והסופר את כספי הפדיון, ומחלקת החנייה אחראית על אימות נתוני הגבייה. להלן ממצאי הביקורת בנוגע לכל אחד מסוגי המדחנים:

4.1 מדחני כרטיס (הקבלן) - הביקורת מצאה כי הקבלן מעביר למחלקת החנייה דוח מחשב הכולל את סך כל הפדיון החודשי תוך פירוט הגבייה מכל מדחן.

יש לציין כי הקבלן מקליד ידנית את נתוני הגבייה לדוח המחשב ללא העברת הדוחות המופקים מהמדחנים, ועל דוחות אלה מבוסס דוח המחשב. הביקורת ביקשה לקבל לידיה את דוחות המדחנים מ-1998 ועד למועד עריכת הביקורת. לטענת הקבלן, הדוחות לא נשמרו. בנוסף, איפס הקבלן את הנתונים ההיסטוריים הנשמרים במדחן. עובדה זו מונעת כל אפשרות לאמת את נתוני הגבייה של הקבלן בתקופה הנ"ל.

בדיקת הגבייה במחלקת החנייה הסתכמה בהשוואת סך כל הפדיון החודשי, על פי הדוח הממוחשב, לסך כל ההפקדות לחשבון הבנק של העירייה.

הערת הביקורת

אי בדיקת הנתונים אשר הוקלדו ידנית לדוח המחשב אינה מאפשרת בדיקת טעויות של הקבלן. הביקורת המליצה לקבל מדי חודש את דוחות המדחנים המופקים בעת פריקת המדחנים ולהשוותם לדוח הממוחשב. המלצה זו

התקבלה על ידי מנהלת מחלקת החנייה, וכיום הנתונים מתקבלים ונבדקים לצורך בקרה.

4.2 מדחני צג (קבלן המשנה) – הביקורת מצאה כי נתוני הגבייה מועברים בדוח ממוחשב, המרכז את נתוני הגבייה החודשיים לפי רחוב. דוח זה אינו מוקלד ידנית, והוא מבוסס על ריכוז הנתונים המופקים מהמדחנים. עם זאת, גם דוח זה אינו מאפשר בקרה על שלמות הגבייה לאור היעדר נתונים על כמות המדחנים אשר כלולים בכל רחוב מחד גיסא, והיעדר כל נתון על מספר ההורקות ורציפותם במהלך החודש מאידך גיסא. הביקורת פנתה לקבלן בבקשה להכניס בתוכנה נתונים על מספר עוקב של הורקה ועל תאריך אחרון של הורקה, לצורך בדיקת שלמות הגבייה.

הערת הביקורת

לדברי הקבלן, תוכנת המחשב אינה מאפשרת הכנסת נתונים אלו. עד לתיקון ליקוי הבקרה הנ"ל אין לעירייה ודאות לגבי שלמות ההכנסות המתקבלות ממדחני הצג.

4.3 הביקורת ביקשה מהקבלן לשמור על דוחות המדחנים השייכים לחודש אפריל 2001, לצורך אימות נתוני הגבייה. בבדיקה נמצאה אי התאמה בין נתוני הדוחות המופקים מהמדחנים לבין הכסף שהועבר לחשבון הבנק של העירייה בסך 502 ש"ח לזכות העירייה. יש לציין כי בדוח המוזן ידנית לא נמצא הפרש. בבירור שנערך עם הקבלן נמסר כי ההפרש נובע מטעות בהקלדה, וכי ההפרש אופס ללא בדיקה מעמיקה של הנתונים. בעקבות פניית הביקורת יועבר סכום זה לזכות העירייה בהפקדה הבאה.

הערת הביקורת

הביקורת רואה בחומרה את תיקון הדוחות המוזנים ידנית. לדעת הביקורת, יש למנוע אפשרות של תיקון ההפרשים במערכת של הקבלן. כאשר נוצר הפרש כלשהו בין נתוני הדוחות המופקים לבין הכסף המועבר לעירייה, על הקבלן לצרף הסבר בכתב לגבי כל הפרש. כאמור, הביקורת ממליצה כי האגף יוציא לקבלן הנחיה בהתאם.

הביקורת מציינת כי ב-4.6.01 שלח האחראי לסקרים ולהכנסות מכתב בקשה לקבלן להיערך לשאיבת נתונים מהמדחנים באופן ממוחשב וללא מגע יד אדם. הקבלן קיבל עליו לבדוק אפשרות זו.

4.4 הביקורת בדקה את נתוני דוח השוואת מדחנים לפי חודשים מדצמבר 2000 ועד אפריל 2001, ומצאה כי לא צוין סכום הכסף שרוקן ממדחן מספר 122 בחודש פברואר 2001. בבירור שערכה הביקורת נמסר, כי המדחן הנ"ל רוקן בגין חודש ינואר ב-12.2.01, ואילו בגין חודש פברואר לא רוקן המדחן. בנוסף נמסר, כי בחודש פברואר היו שבתות, ולפיכך לא ניתן לראות עלייה בפדיון באותו מדחן בחודש העוקב.

להלן נתוני הפדיון בתקופה האמורה:

דצמבר 2000	ינואר 2001	פברואר 2001	מארס 2001	אפריל 2001
1,011 ש"ח	608.4 ש"ח	לא צוין סכום	625.6 ש"ח	596 ש"ח

מעיון בטבלה ומהסברו של הקבלן עולה כי סך כל הפדיון בגין חודש פברואר הנו 17.2 ש"ח, בהנחה שהפדיון בחודשים ינואר ומארס זהים. הביקורת מוצאת את הסברי הקבלן כלא סבירים, בעיקר לאור גבייה גבוהה בהרבה במדחנים אחרים בחודש פברואר 2001.

הערת הביקורת

לדעת הביקורת, יש לחזק את הבקרה ולבדוק את אמינותם של הדוחות המופקים.

4.5 הביקורת מצאה כי במהלך שנת 2000 הופקדו כספים על ידי קבלן המשנה לחשבון הבנק של העירייה, אף שכספים אלה לא הופיעו בדוחות הפריקה של המדחנים. (ראוי לציין כי קבלן המשנה מפקיד כספים לחשבון העירייה על פי הדוחות). בפנייה לקבלן המשנה נמסר לביקורת כי פדיון זה נבע מהפעלת תוכנה חדשה.

הערת הביקורת

לדעת הביקורת, מצב שבו מתקבלים תקבולים ללא ידיעת מחלקת החנייה, מחזקים את ממצאי הביקורת על היעדר בקרה נאותה.

4.6 בהתאם לחוזה שנחתם עם הקבלן, זכאית העירייה לקרוא את הרישומים במדחנים באמצעות מסופון שסופק על ידי הקבלן, לבצע הורקת הכספות בתיאום עם הקבלן וכן לערוך ביקורת ברישומי הקבלן. הביקורת מצאה כי בפועל לא מבוצעות בקרות כאמור לצורך אימות נתוני הגבייה.

הערת הביקורת

הביקורת ממליצה להשתתף מדגמית בספירות של הקבלנים, לבדוק את המדחנים באמצעות המסופונים ולתעד את הממצאים.

בעקבות הביקורת החלה מחלקת החנייה לערוך ביקורות פתע. הביקורות מבוצעות במדחני הכרטיס באופן עצמאי, ואילו הביקורות במדחני הצג מבוצעות באמצעות הקבלן, היות שיש צורך בשימוש במסופון בעת הבדיקה.

4.7 בחוזה שנחתם בין הקבלן לעירייה נקבע כי:

”באם אין התאמה בין סכום המטבעות לסכום הרישום בדוחות המדחנים, יפקיד הקבלן את הגבוה מבניהם.”

הביקורת מצאה כי הקבלנים מעבירים כספים לחשבון הבנק של העירייה, על פי נתוני הדוחות בלבד.

במהלך הביקורת התברר כי מדחני הכרטיס ומדחני הצג אינם קוראים מטבע של חמש אגורות. עם זאת, המטבע נכנס לקופת המדחן. בנוסף, במדחני הכרטיס קיימת בעיה של מטבעות אשר נתקעים במוביל לקופה. הטכנאי של הקבלן נקרא לתקן את התקלה ולשחרר את המטבעות. אם הלקוח ממתין ליד המדחן - הכסף מוחזר לו, אולם את היתרה אין הוא מפקיד לקופת המדחן. הביקורת מצאה כי כספים אלו מופקדים ללא ידיעת העירייה בחשבון בנק נפרד של חברת בת של הקבלן. נציין כי לא נוהל על ידי הקבלן כל רישום לגבי הסכומים אשר הופקדו בחשבון זה.

הערת הביקורת

לדעת הביקורת, העברת הכספים לחברת הבת של הקבלן אינה תקינה ומהווה ליקוי בבקרה של העירייה על שלמות ההכנסות.

בעקבות הביקורת העביר הקבלן ב-5.6.01 סך של 7,090 ש"ח לזכות חשבון הבנק של העירייה.

4.8 בחוזה בין העירייה לקבלן נקבע כי "הורקת כל מדחן תיעשה לפחות אחת לחודש, הכספים יופקדו לא יאוחר מ- 48 שעות ממועד הורקת כספת המדחן". הביקורת מצאה כי הורקת מדחני כרטיס נעשית מדי יום במשך כשבועיים לקראת סוף כל חודש, ואילו הכספים מופקדים פעמיים בחודש.

הורקת מדחני צג נעשית מדי יום בחלק מהמדחנים, לפי תכנית עבודה שבועית. העברת הכספים נעשית כארבע פעמים בחודש.

הערות הביקורת

1. אי העברת הכספים במועדים שנקבעו בחוזה גורמת להפסד ריבית לעירייה. הביקורת ממליצה על עריכת התחשבנות עם הקבלנים על החזרת רווחי ריבית שנצברו שלא כדין וכן על הקפדה על קיום ההסכם בנושא.
2. מהממצאים שהובאו בסעיף זה עולים ליקויים של היעדר פיקוח ובקרה נאותים על נתוני הגבייה בפועל של הקבלנים. הביקורת מצאה כי העירייה מסתמכת על דיווחי הקבלנים בדבר היקף הגבייה ללא קיום בקרות מהותיות על נכונות הדיווחים כגון: השוואת הרישום בדוחות המדחנים לבין סכום המטבעות במדחנים והתאמתם לריכוז החודשי, השתתפות מדגמית בספירות, ביצוע ביקורת פתע על הגבייה במדחן ועוד.

להלן תגובת מנהל האגף:

"במחלקת החנייה פירשו, לצערי, לא נכון את החוזה בהקשר למועדי הפקדת הכספים (פעם בחודש במקום לפחות פעם בחודש).

ניתנה הנחיה למחלקה לבקש דוח שוטף של מועדי ריקון כספות המדחנים לעומת מועדי ההפקדה בבנק וכן לבצע ביקורות מדגמיות ואקראיות בספירות הפדיון."

5 תשלומי אחזקה

הביקורת ביקשה לבדוק את נאותות תשלומי האחזקה לקבלן. נמצא כי מחלקת החנייה אינה בודקת את תחשיבי הקבלן בכל הקשור למספר המדחנים ולמידוד הסכומים כאמור בהסכם.

5.1 הביקורת בדקה את החשבוניות של מדחני הכרטיס (הקבלן) לחודשים ינואר 2001-אפריל 2001. להלן פירוט הממצאים:

חודש החשבונית	מספר המדחנים שחויבו בחשבונית	מספר המדחנים לפי דוחות מפורטים	הפרש במדחנים	הפרש בש"ח
ינואר	196	189	11	4,048
פברואר	196	189	11	4,048
מארס	196	191	5	1,840
אפריל	196	195	1	3,68
סך הכול			28	10,304

מעיון בטבלה עולה כי הקבלן מחייב בגין אחזקה במספר קבוע של מדחנים וללא קשר למספר המדחנים המותקנים בפועל. יש לציין כי בגין מדחנים, אשר הותקנו או הוסרו במהלך החודש, חויבה העירייה בגין החודש כולו ולא בוצע חישוב לפי מספר הימים בפועל.

5.2 הביקורת בדקה את חשבוניות מדחני צג (קבלן המשנה) לחודשים ינואר 2001-אפריל 2001 ומצאה כי על פי הדוחות המצורפים לא ניתן לאמת את החיוב בגין מספר המדחנים. עם זאת, בחשבוניות מפורטים מספר המדחנים המותקנים מחודש קודם ומספר המדחנים שהותקנו והוסרו בחודש שבגינו בוצע החיוב.

הביקורת מצאה כי למחלקת החנייה קיימות תוכנות מחשב המאפשרות קבלת מידע על מצאי המדחנים ומיקומם. עם זאת, לא נעשה שימוש בתוכנות אלו. מחלקת החנייה עושה שימוש במפות המפרטות את מצאי המדחנים. הביקורת מצאה כי מפות אלו אינן מדויקות. יצוין כי על פי סעיף 8 בחוזה, על הקבלן לעדכן את העירייה בדבר מיקום המדחנים החדשים ובדבר מספר הזיהוי שלהם.

הערת הביקורת

היעדר מצאי מדחנים מעודכן אינו מאפשר בדיקה נאותה של דמי התחזוקה המשולמים לקבלן. לביקורת נמסר, כי בעקבות ממצאי הביקורת התוכנות עודכנו במחשבי העירייה, וכיום הן נמצאות בשימוש שוטף של מחלקת החנייה.

תגובת מנהל האגף:

"לטענת מנהלת המחלקה, התוכנה המאפשרת לקבל תמונה מעודכנת של מצב המדחנים עוברת כל הזמן שינויים ושיפורים אצל חברת האם ולכן נתקבלו דיסקטים לעדכון באיחור.

גם במקרה זה ניתנה הנחיה למחלקה לדרוש את העדכונים בזמן אמת ולעדכן את המערכת בהתאם."

6 בדיקת יעילות תפעול המדחנים

הביקורת מצאה כי בחלק מהמדחנים אין פדיון חודשי כלל, ובאחרים הפדיון החודשי נמוך מהוצאות האחזקה שמשלמת העירייה לקבלנים. פדיון נמוך זה יכול לנבוע מהצבת מכולת אשפה במקום החנייה, מכלי רכב נטושים, מחסימת מקומות החנייה המוסדרים על ידי קבלני בניין ומחניית רכב בעל תו אזורי במקום חנייה מוסדר על ידי מדחנים. מחלקת החנייה מודעת לפגיעה בהכנסות, עם זאת העברת מדחנים לא רווחיים ועדכון גורמי האכיפה והפיקוח בעירייה מבוצעים בתדירות נמוכה.

הערת הביקורת

הביקורת ממליצה לערוך בדיקות של הוצאות מול הכנסות למדחנים בתדירות גבוהה יותר, כדי לעלות את הכנסות העירייה. האחריות על נושא החנייה הנה של מחלקת החנייה באגף לתחבורה ולשירותי הנדסה, האחראית לעריכת מעקבים וסקרים לזיהוי צרכים ולאיתור מקומות שבהם ניתן לפתח מקומות חנייה נוספים.

מנהל האגף מסר בתגובתו לדוח:

“אנחנו בודקים באופן שוטף את יעילות הפעלת המדחנים באזורים השונים, ובהתאם לכך מדללים או מתגברים את המערך ברחובות השונים”.

מנהלת המחלקה השיבה כי בעקבות הערת הביקורת נקבע הסדר עם האגף לתברואה, וכיום אין מציבים מכולות במקום חנייה מוסדר על ידי מדחן, אלא קיימים מקומות קבועים ומסומנים לצורך הצבת המכולות. לגבי כלי רכב בעלי תו חנייה, לא נמצא פתרון חוקי למניעת חנייה ממושכת במקום שבו מוצב מדחן.

7 הארכת החוזה עם הקבלן

7.1 הביקורת מצאה כי תקבולי העירייה נטו מהפעלת המדחנים הנם כמפורט להלן:

שנה	1998	1999	2000
אחוז התקבולים נטו	57%	62%	67%

מעיון בטבלה עולה, כי ההכנסות נטו של העירייה הלכו וגדלו משנה לשנה. נתון זה מוסבר לאור הרכב התשלום לקבלן, הבנוי ממרכיב קבוע עבור כל מדחן בגין אחזקה ומרכיב משתנה של 10% מסך כל פדיון המדחנים.

לשם השוואה הביקורת קיבלה נתוני הכנסות נטו של רשות מקומית אחרת, המפעילה 40 מדחני צג. מהנתונים עולה כי ההכנסה נטו של רשות זו בשנים האחרונות הנה כ- 80%.

7.2 הביקורת ביקשה לבדוק את מספר החניות והכנסותיהן נטו בין השנים 1997-2000. להלן הממצאים:

שנה	מספר מקומות חנייה עם מדחנים	הכנסות ממדחנים בש"ח	הכנסות מכרטיס חנייה מנייר בש"ח	הכנסות מכרטיס חכם בש"ח	הכנסות למקום חנייה במחירי המקור בש"ח	הכנסות למקום חנייה במחירי דצמבר 2000
-----	-----------------------------	---------------------	--------------------------------	------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

בש"ח						
1,399	1,246	0	6,270,000	0	5,034	1997
1,127	1,058	0	5,221,895	1,654,642	6,500	1998
1,094	1,080	122,685	2,495,310	5,458,181	7,477	1999
1,226	1,224	408,384	1,430,187	7,702,178	7,792	2000

מעיון בטבלה עולה כי עם הכנסת המדחנים לעיר חלה ירידה ניכרת בהכנסה למקום חנייה. נכון לשנת 2000 טרם הגיעו ההכנסות למקום חנייה להכנסות שהיו ערב חתימת החוזה בשנת 1997.

ממצא זה מוסבר לאור האחוז הנמוך יחסית, הנשאר בקופת העירייה לאחר תשלום אחזקה ותמלוגים לקבלנים, לעומת ההכנסות נטו המתקבלות מהסדרת החנייה באמצעות כרטיסים.

- 7.3 מנהלת המחלקה הסבירה לביקורת, כי בשיקולי המחלקה נלקחים בחשבון גם טובת הציבור ונוחיות השימוש של המשתמשים במדחנים. מהסקרים שנערכו עולה שביעות רצון מהשיטה לעומת השיטות האחרות, ולפיכך ההיבט הכספי אינו היחיד הקובע בשיקולי כדאיות השיטה. בנוסף העירה מנהלת המחלקה כי בחישוב הכנסות העירייה למקום חנייה לא נלקחה בחשבון החובה המוטלת על הקבלן לבצע סימון ותמרור ברחבי העיר, במקום שהעירייה תבצע זאת מתקציבה. על פי הערכתה, נחסכות לעירייה מהסדר זה עלויות הנאמדות בכ- 600,000 ש"ח לשנה. מנהלת המחלקה הוסיפה, כי לאחר עריכת סקרים ושיחות עם הקבלן הופעלו כל מדחני הכרטיס באופן שניתן יהיה לקבל עודף, ולמרות התקופה הקצרה שבה מופעלת שיטה זו חלה עלייה בפדיון.
- 7.4 בסעיף 20 ב בחוזה נקבע כי "באם יוארך החוזה ... תשלם העירייה בתקופה הארכה את התשלום היחסי הנ"ל וכן תשלום חודשי עבור כל מדחן כדלקמן:

עבור כל מדחן צג 10 ש"ח לחודש
עבור כל מדחן כרטיס 110 ש"ח לחודש"
סכומים אלה מהווים כ 30% מהסכומים שנקבעו לתקופת החוזה המקורי. לפיכך, תחסוך העירייה מהארכת החוזה כ 70% מהוצאותיה הקבועות בגין המדחנים.

הערת הביקורת

הביקורת ממליצה להקים צוות אשר יבדוק את יעילות השיטה וימליץ לעירייה על דרכי פעולה וחלופות אפשריות לקראת גמר ההתקשרות עם הקבלן, כדי לאפשר את ניצול מלוא ההטבות לעירייה הגלומות בחוזה שנחתם.

בתגובתו של גזבר העירייה לטיוטת הדוח נמסר, כי גזברות העירייה תהיה חלק מהצוות אשר יבדוק את יעילות השיטה וימליץ על דרכי פעולה וחלופות אחרות.

8 הפרדת תפקידים

הביקורת מצאה כי במחלקת החנייה מרוכזים מספר תפקידים בידי עובד אחד, שמן הראוי שתהיה הפרדה ביניהם. לדעת הביקורת, יש לדאוג שהעובד אשר מבצע את ההחלטות המתקבלות ב"צוות תכנון תנועה" לא יהיה גם זה המאשר את החשבוניות לתשלום לקבלן. על כן בדיקה קפדנית לפני אישור סופי של החשבוניות על ידי מנהלת המחלקה הוא חיוני ביותר.

הערת הביקורת

הפרדת תפקידים הנה אחת מיסודות קיום בקרה נאותה.

הביקורת ממליצה כי תפקידו של העובד אשר אחראי על ביצוע התכניות ועל אישור החשבוניות יישקל מחדש, כדי לבצע הפרדת תפקידים באופן שמי שמבצע את ההחלטות בדבר הצבת המדחנים, עורך בקרה על פעילותם ובודק את הגבייה, לא יהיה גם זה המאשר את התשלומים ומטפל בתלונות של לקוחות.

מנהלת המחלקה מסרה כי המלצת הביקורת יושמה עוד במהלך הביקורת. אחד מעובדי המחלקה מונה לבצע את העבודה בשטח, והפיקוח ייעשה על ידי העובד שריכז את העבודה עד למועד הביקורת.

9 שיתוף פעולה בין מחלקת החנייה, מחלקה לאכיפת חנייה והקבלנים

הביקורת מצאה כי אין שיתוף פעולה בין מחלקת החנייה, למחלקה לאכיפת חנייה והקבלנים. חוסר שיתוף פעולה זה מתבטא בעיקר כאשר האזרחים

מערערים על קנסות הניתנים עקב חנייה במקומות המוסדרים ללא תשלום. ערעורים בגין קנסות נמצאים תקופה ארוכה במחלקה לאכיפת חנייה ללא טיפול. הטיפול בערעורים צריך להיות מידי ושוטף מול הקבלן, לאור העובדה שהנתונים נגרסים ואינם ניתנים לשחזור. שיתוף פעולה זה יביא לטיפול יעיל יותר בערעורים על קנסות, ובכך לשירות טוב יותר לאזרחים. בנוסף יש לציין שהתרעה של מחלקת החנייה בפני המחלקה לאכיפת החנייה על מקומות שבהם ההכנסות ממדחנים נמוכות ודרושה אכיפה מוגברת בהתאם, תביא לגידול בהכנסות העירייה.

הערת הביקורת

לדעת הביקורת, שיתוף פעולה בין מחלקת החנייה, המחלקה לאכיפת חנייה והקבלנים יביא בהכרח לשירות יעיל וטוב יותר לאזרחים ולגידול בהכנסות העירייה.

להלן תגובת מנהל האגף:

“לעניין שיתוף הפעולה בין מחלקת החנייה לבין המחלקה לאכיפת חנייה הנושא מורכב, אך צריך לקחת בחשבון שתלונת התושב איננה צמודה תמיד לאירוע התקלה במדחן, ומאידך החברה אינה שומרת לאורך זמן מידע על תקלות.

מעבר לזה, נראה לי שכאשר תקום רשות חנייה, עניין שיתוף הפעולה בין היחידות תהיה מטלה מכובדת של מנהל הרשות.”

מנהלת המחלקה מסרה כי בעקבות הביקורת נדרשו הקבלנים להגיש בכל חודש דוח תקלות המועבר למחלקה לאכיפת חנייה לצורך טיפול יעיל יותר בערעורים. בנוסף לכך, המחלקה לאכיפת חנייה התבקשה לדווח למוקד העירייה לגבי כל תקלה הן במדחנים והן בסימון ובתמרור כדי לטפל בתקלות בהקדם האפשרי.

10 שירותים נוספים מעבר לנקבע בחוזה

- 10.1 הקבלנים מפעילים מוקדים טלפונים המופקדים על רישום התקלות ועל טיפול בהן על פי דרישת המחלקה, ואף ששירות זה אינו נכלל בחוזה. הביקורת מצאה כי אצל קבלן המשנה נרשם מועד הקריאה, אולם לא נרשם מועד תיקון התקלה. בנוסף מצאה הביקורת כי בחלק מהמקרים קו הטלפון של קבלן המשנה תפוס. במקרים אחרים עונה המוקדן כי המספר שגוי. הביקורת התרשמה כי השירות הטלפוני של קבלן המשנה הנו אדיב וקשוב, בעוד שהשירות של הקבלן לקוי.
- 10.2 המחלקה ביקשה כי הקבלנים יפעילו סיירים וטכנאים ממונעים בקטנועים על מנת לתת שירות טוב יותר. הפעלת סיירים אלה קיצרה את משך זמן ההמתנה לתיקון מדחן מקולקל מארבע שעות לכחצי שעה.
- 10.3 על פי דרישת המחלקה, החל מיוני 2001 הופעלו כל מדחני הכרטיס באופן שניתן לקבל עודף. שיטה זאת הגדילה את הפדיון ממדחנים אלה.

הערות הביקורת

1. אי רישום מועד תיקון התקלה אינו מאפשר מעקב אחר יעילות הקבלן בטיפול בתקלות. עוד במהלך הביקורת תוקן הליקוי והקבלן מציין את משך הזמן הנדרש לכל תקלה בנפרד.
2. הביקורת ממליצה כי הקבלנים יתקינו מענה קולי המודיע כי האורח הגיע למוקד המדחנים לפני העברתו לנציג שירות.
3. הביקורת מבקשת לציין לטובה את טיפול מחלקת החנייה לשיפור השירות הניתן על ידי הקבלנים והמתבטא בתוספות מעבר למצוין בחוזה.

בתגובת מנהל האגף נמסר כי:

”לעניין מוקד התקלות אוכל להעיר שבעקבות דרישת מחלקת החנייה הוספו מספרי טלפון חינם (1800...) לשימוש הציבור, החברות נדרשו להפעיל סיירים וטכנאים ממונעים בקטנועים,

ומהירות ההגעה של טכנאי למקום התקלה הנה
לרוב תוך חצי שעה במקום ארבע שעות לפי
החווה.

בנוסף לכך, הונחו פקחי החנייה לדווח על תקלות
לחברות במישרין באמצעות מכשירי המירס
ולמוקד המחלקה לאכיפת חנייה.

מנהל האגף הוסיף בסוף תגובתו כדלקמן:

"לא כל יום מזדמן לי לקרוא ברישה דוח ביקורת
שבחים לפעילותו של עובד כמו האחרי לסקרים
ולהכנסות ואני בהחלט מצטרף לדעתך: אכן עובד
מצויין!"

11 סיכום

דוח זה מהווה דוגמה לכך, שבשל היעדר הדרכה מתאימה מצד גורמים
מקצועיים לא ביצעו המחלקה והמטפלים מטעמה את הבקורות הדרושות, על
מנת לוודא שלעירייה מעוברים כל הסכומים המגיעים לה על פי החווה.

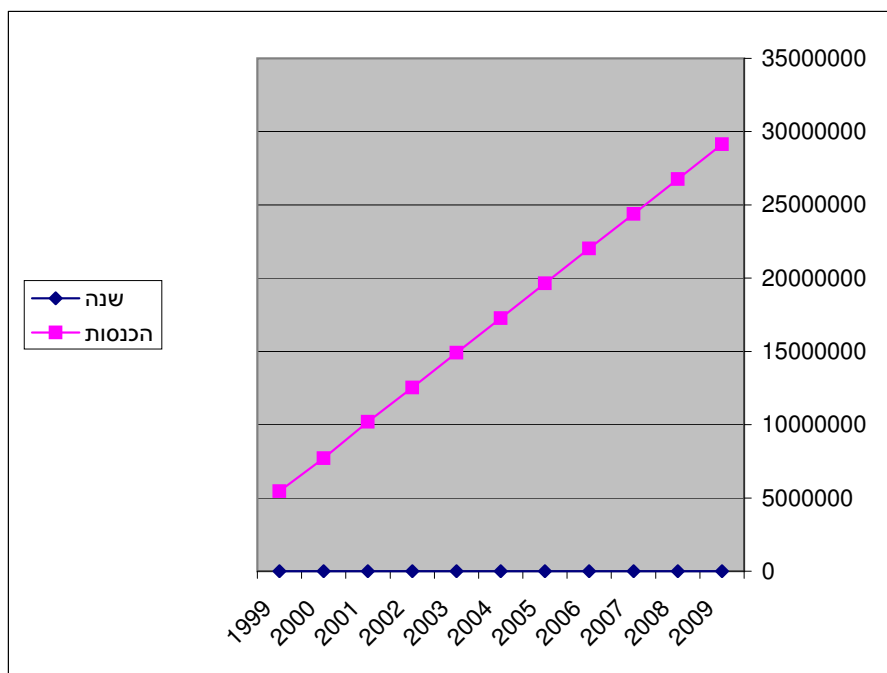
הביקורת מבקשת לציין, כי אין לראות בדברים אלה משום העלאת חשש
שלעירייה נמסרו דיווחים בלתי אמינים. אין בידי הביקורת ממצאים לאשש
הנחה זו. הביקורת מתריעה על כך, שכל עוד הבקורות שהעירייה עורכת על
החברות משאירות פרצות כלשהן, עלול להיווצר מצב שאלו ינוצלו לרעה.

על כן המליצה הביקורת במבוא לדוח שנתי זה, על הקמת יחידה עצמאית
שתשולב בגזברות העירייה ושתפקידה יהיה, בין היתר, להנחות ולהדריך את
עובדי האגפים השונים אלו בדיקות ואמצעים עליהם לנקוט, כדי לוודא
שהכספים המגיעים לעירייה כתוצאה מהתקשורויות שונות אכן הגיעו לידה.

תובענה ייצוגית
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

נספח ז'

הכנסות	שנה
29,132,889	2009
26,761,160	2008
24,389,432	2007
22,017,703	2006
19,645,975	2005
17,274,246	2004
14,902,518	2003
12,530,789	2002
10,201,638	2001
7,702,177	2000
5,458,181	1999

תובענה ייצוגית
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

נספח ח'

**פרוטוקול משיבת מועצה מן המניין מס' 15
שהתקיימה ביום שלישי ד' בחשוון תשס"ה (19.10.2004)
מייד לאחר ישיבת מליאת הוועדה המקומית
לתכנון ובנייה שהחלה בשעה 18:00**

השתתפו:

מר יונה יהב, ראש העיר	חיפה שלנו-שינוי, ירוקים, שכונות
אדריכל שמואל גלבהרט, סגן ראש העיר	חיפה שלנו-שינוי, ירוקים, שכונות
מר צבי דהרי, סגן ומ"מ ראש העיר	חיפה שלנו-שינוי, ירוקים, שכונות
ד"ר לאה סלע	חיפה שלנו-שינוי, ירוקים, שכונות
ד"ר משה בקר	חיפה שלנו-שינוי, ירוקים, שכונות
ד"ר בוריס לזרוב	חיפה שלנו-אזרחי העיר
מר רמי לוי, סגן ראש העיר	ליכוד-עם אחד
מר יצחק רגב	ליכוד-עם אחד
מר רמי דותן	ליכוד-עם אחד
גב' אהובה פרידמן	ליכוד-עם אחד
פרופ' עליזה שנהר, סגנית ומ"מ ראש העיר	חיפה אחת
מר ישראל סביון	חיפה אחת
מר גיורא פישר	חיפה אחת
מר בנצי כץ	מפד"ל
גב' יפה פרץ	מפד"ל
מר אסכנדר עמל	חד"ש
גב' עדנה זרצקי-טולידיאנו	חד"ש
גב' יוליה שטראים	חיפה ביתנו
מר דני קופרשמידט	חיפה ביתנו
עו"ד אליעזר קולס	קריית חיים נטו
מר עודד דוניץ	קריית חיים נטו
פרופ' ולנטין פיינברג	יחד
מר לזר קפלון	יחד
מר יעקב נזרי	ש"ס
מר אבי ויצמן	ש"ס
ד"ר אליאס מטאנס, סגן ראש העיר	חיפה שבלב
עו"ד וליד חמיס	בל"ד
מר שלמה גלבוץ	הקשת החיפאית הירוקה

נכחו:

מר אבי גולדנברג - מנכ"ל העירייה, עו"ד משה רוזנברג - היועץ המשפטי לעירייה,
ד"ר יעקב רוט - מהנדס העיר, מר ג'אקי ואקים - גזבר העירייה, מר דני פסלר - ראש מנהל
החת"ר, מר נור אלדן - ראש מנהל התפעול, מר חזי שלום - מנהל אגף הביטחון, גב' ברכה
סלע - מזכיר העיר, גב' חנה שרודק - יועצת ראש העיר למעמד האישה, מר שי פישל -
ראש לשכה ועוזר ראש העיר, מר אורי בלום - עוזר ראש העיר, מר יריב שגיא - עוזר סגן
ומ"מ ראש העיר, מר ליאור דץ - עוזר ורל"ש לסגנית ומ"מ ראש העיר, מר רוני גרוסמן -
סגן דובר העירייה, מר צביקה רוגר - אגף הדוברות, גב' מיכל יהלום - מזכירת המועצה.

2. מי הגוף הממונה בעיריית חיפה לבדוק את הנושא, מספר שעות החנייה בהתייחס לכסף שנשאר בקופת העירייה?
3. האם בכלל קיימים עודפי כספים, עקב מדיניות המדחנים? מה גורלם של כספים אלה וכיצד הם נרשמים בספרי עיריית חיפה?
4. מדוע לא לאפשר למשתמשים בכרטיסי החנייה, זיכוי בעבור התשלום העודף באופן כזה שאפשר יהיה להשתמש בעודף בעת החנייה הבאה?

תשובת ראש העיר לשאילתה מס' 113
מאת חבר מועצת העירייה, מר ברוך זלץ
בנושא: המדחנים המופעלים בחיפה

- 1) מדחני החנייה המוצבים ברחבי העיר חיפה הם של חב' מטריק המפעילה כ-70,000 מדחני חנייה דומים בכ-1,000 ערים ברחבי העולם. באירופה בלבד מופעלים למעלה מ-200 אלף מדחני חנייה בשיטה דומה לזו של המדחנים המוצבים בחיפה.
- 2) המדחנים נבחרו בעקבות מכרז בינלאומי במסגרתו נבחנו השיטות המוכרות בעולם להפעלת מדחני חנייה.
- 3) המדחנים נבחרו בשל רמתם הטכנולוגית ואמינותם הגבוהה והמוכחת.
- 4) המדחנים מותאמים לכל סוגי המטבעות הקיימים בארץ כאשר הבחירה בגובה התשלום ומשך זמן החנייה היא בידי הנהג. הניסיון המצטבר מלמד כי מדחני החנייה, אשר ביכולתם להחזיר עודף גורמים לתקלות רבות. לכן הוחלט להתקין מרחן חנייה שאינו מחזיר עודף.
- 5) יתרונם של המדחנים הוא בנוחיות הפעלתם, באמינותם, ובגודלם הקטן יחסית שאינו מפריע לסביבה; וכך ניתן לנהגים ליהנות מחנייה נוחה בעלות מינימלית.
- 6) תלונות בנושא תקלות והחזר כספי בגינו הנהג לא קיבל תמורה ניתן להפנות למוקד העירוני 106 ולמוקד הפיקוח העירוני.
- 7) כל אזרח שפונה לעירייה בדרישה להחזר כספי טענותיו נבדקות ובאם נמצא כי צדק, חברת "אור פארק" מפצה אותו בכרטיסי חנייה שוות ערך לכספו שבגינו לא קיבל תמורה.
- 8) כספי הגבייה בגין זמן החנייה נרשמים בספרי העירייה בסעיף הכנסות ממדחני חנייה.

תובענה ייצוגית
ביאלקוביץ נ' עיריית ירושלים

נספח ט'

אדורם ושות', עורכי דין

מגדל התאומים 2, ז'בוטינסקי 35, רמת גן 52511. טלפון: 03-7527707, פקס: 03-5756629

03/05/2010

חישובי הצמדה וריבית-מפורט

מדד המחירים לצרכן ללא תוספת ריבית

14,902,518.00	סכום הקרן		כותרת החישוב
0	ריבית %	01/01/04	מתאריך
	ריבית	18/02/10	עד תאריך
2,155,032.92	הצמדה	27246506.63	מדד בסיס
17,057,550.92	סכום מחושב	31186587.02	מדד יעד
פירוט החישוב			
סכום שורה	ריבית	הצמדה	סכום הקרן
17,057,550.92		2,155,032	14,902,518
			מדד יעד
			מדד בסיס
			עד תאריך
			01/01/04

17,274,246.00	סכום הקרן		כותרת החישוב
0	ריבית %	01/01/05	מתאריך
	ריבית	18/02/10	עד תאריך
2,320,940.36	הצמדה	27492710	מדד בסיס
19,595,186.36	סכום מחושב	31186587.02	מדד יעד
פירוט החישוב			
סכום שורה	ריבית	הצמדה	סכום הקרן
19,595,186.36		2,320,940	17,274,246
			מדד יעד
			מדד בסיס
			עד תאריך
			01/01/05

19,645,975.00	סכום הקרן		כותרת החישוב
0	ריבית %	01/01/06	מתאריך
	ריבית	18/02/10	עד תאריך
2,056,549.23	הצמדה	28231320.12	מדד בסיס
21,702,524.23	סכום מחושב	31186587.02	מדד יעד

אדורם ושות', עורכי דין

מגדל התאומים 2, ז'בוטינסקי 35, רמת גן 52511. טלפון: 03-7527707, פקס: 03-5756629

03/05/2010

חישובי הצמדה וריבית-מפורט-המשך

<u>פירוט החישוב</u>						
מתאריך	עד תאריך	מדד בסיס	מדד יעד	סכום הקרן	הצמדה	ריבית
01/01/06	18/02/10	28231320.12	31186587.02	.19,645,975	.2,056,549	21,702,524.23

22,017,703.00	סכום הקרן	22,017,703.00	כותרת החישוב
0	ריבית %	01/01/07	מתאריך
	ריבית	18/02/10	עד תאריך
2,375,734.22	הצמדה	28149251.97	מדד בסיס
24,393,437.22	סכום מחושב	31186587.02	מדד יעד

<u>פירוט החישוב</u>						
מתאריך	עד תאריך	מדד בסיס	מדד יעד	סכום הקרן	הצמדה	ריבית
01/01/07	18/02/10	28149251.97	31186587.02	.22,017,703	.2,375,734	24,393,437.22

24,389,432.00	סכום הקרן	24,389,432.00	כותרת החישוב
0	ריבית %	01/01/08	מתאריך
	ריבית	18/02/10	עד תאריך
1,897,899.91	הצמדה	28934969.36	מדד בסיס
26,287,331.91	סכום מחושב	31186587.02	מדד יעד

<u>פירוט החישוב</u>						
מתאריך	עד תאריך	מדד בסיס	מדד יעד	סכום הקרן	הצמדה	ריבית
01/01/08	18/02/10	28934969.36	31186587.02	.24,389,432	.1,897,899	26,287,331.91

26,761,160.00	סכום הקרן	26,761,160.00	כותרת החישוב
0	ריבית %	01/01/09	מתאריך
	ריבית	18/02/10	עד תאריך
836,631.76	הצמדה	30241160.32	מדד בסיס
27,597,791.76	סכום מחושב	31186587.02	מדד יעד

אדורם ושות', עורכי דין

מגדל התאומים 2, ז'בוטינסקי 35, רמת גן 52511. טלפון: 03-7527707, פקס: 03-5756629

03/05/2010

חישובי הצמדה וריבית-מפורט-המשך

<u>פירוט החישוב</u>						
מתאריך	עד תאריך	מדד בסיס	מדד יעד	סכום הקרן	הצמדה	ריבית
01/01/09	18/02/10	30241160.32	31186587.02	.26,761,160	836,631.7	27,597,791.76

29,132,889.00	סכום הקרן	01/01/10	מתאריך
0	ריבית %	18/02/10	עד תאריך
	ריבית	31186587.02	מדד בסיס
29,132,889.00	סכום מחושב	31186587.02	מדד יעד

<u>פירוט החישוב</u>						
מתאריך	עד תאריך	מדד בסיס	מדד יעד	סכום הקרן	הצמדה	ריבית
01/01/10	18/02/10	31186587.02	31186587.02	.29,132,889		29,132,889.00

סיכום כללי

154,123,923.00	סה"כ קרן
0.00	סה"כ ריבית
11,642,788.40	סה"כ הצמדה
165,766,711.41	סיכום הטבלה